

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PRO

Onderwerp

Contractering Wmo aanbieders

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2021-001305	☒ B & W	15-06-2021
Datum	08-06-2021	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
08 Meedoen		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Grijsen		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	15-06-2021
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Programmamanager	08-06-2021	☐ adj.secr.	--
Wethouder	08-06-2021	☒ gem.secr.	17-06-2021
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2021-06-23

Bijlagen

1. Uitgangspuntennotitie
2. Inkoopstrategie
3. Mandatateringsbesluit
4. Raadsmededeling

B & W d.d.: 15-06-2021

Besloten wordt:

- 1 In te stemmen met de inkoopstrategie.
- 2 In te stemmen met de uitgangspuntennotitie
- 3 Akkoord te gaan met het starten van een 'open house' procedure voor Wmo aanbieders
- 4 Akkoord te gaan met het mandateren van de uit de 'open house' procedure voortvloeiende te nemen besluiten aan de programmamanager Wmo
- 5 De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad.
- 6 De nota en het besluit openbaar te maken, m/u.v. de inkoopstrategie.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
De inkoopstrategie
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb
Bekendmaking conform Awb

Nee
Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

De contracten met Wmo aanbieders lopen af per 31 december 2021. Deze worden binnen het huidige contract verlengd tot en met 31 december 2022. Intussen wordt een proces opgestart voor contractering van Wmo aanbieders vanaf 1 januari 2023. Het betreft een 'open house' aanbesteding. Dat houdt in dat wanneer een inschrijver voldoet aan de voorwaarden een contract wordt aangegaan. Er wordt geen grens aan het aantal aanbieders gesteld.

De basis voor het contracteringsproces zijn; de huidige contracten, het recent vastgesteld Wmo beleidsplan en de evaluatie van de huidige contracten.

De huidige contracten vormen de basis voor de nieuwe contractering. Hierover zijn zowel de aanbieders als de gemeente tevreden. In het Wmo beleidsplan zijn reeds een aantal punten meegegeven voor de nieuwe contractering. Deze worden meegenomen. Hiernaast zijn uit de evaluatie van de huidige contracten een drietal hoofdlijnen meegegeven; werp drempels op bij de toegang om te voorkomen dat met malafide aanbieders een contract wordt aangegaan, beschrijf duidelijk het proces in het contract op welke wijze de gemeente afscheid kan nemen van een aanbieder wanneer geen kwaliteit wordt geleverd en scherp enkele juridische termen aan om discussies te voorkomen tijdens de looptijd van het contract.

Beoogd resultaat

- per 1 januari 2023 zijn nieuwe contracten gerealiseerd met Wmo aanbieders
- de uitvoering is voor 1 januari 2023 op de hoogte van de wijzigingen van aanbieders
- wanneer een aanbieder geen nieuw contract krijgt, is de overdracht van klanten naar een nieuwe leverancier voor 1 januari 2023 gerealiseerd.

Kader

- Wmo beleidsplan
- Huidige contracten
- Evaluatie huidige contracten

Argumenten voor en tegen

Voor

De gemeente is wettelijk verplicht Wmo maatwerk trajecten aan te bieden

-

Tegen

De mogelijkheid bestaat dat de trajecten duurder uitvallen en hiermee de kosten stijgen.

Extern draagvlak (partners)

Met de ASDD zijn de uitgangspunten besproken. Graag willen zij nog worden meegenomen in de uitwerking hiervan in de 'open house' procedure.

Financiële consequenties

De kosten worden binnen programma 8 gedekt.

Aanpak/uitvoering

- Na fiat voor de nieuwe contractering worden de benodigde documenten opgesteld in de 2e helft van 2021.
- Uiterlijk in de eerste week van januari 2022 vindt publicatie plaats
- Wmo aanbieders kunnen vervolgens vragen stellen in een tweetal ronden
- De aanbiedingen van de Wmo aanbieders moeten in het 1e kwartaal 2022 zijn ontvangen
- Beoordeling van de inschrijvingen moet zijn afgerond in het 3e kwartaal 2022
- Contracten en afwijzingen zijn uiterlijk eind september gerealiseerd. Ingangsdatum contract 1 januari 2023
- De uitvoering is op de hoogte van de (nieuwe) aanbieders per 1 januari 2023
- Clienten zijn zonnodig voor 1 januari 2023 overgedragen.

RAADSMEEDEDELING

Onderwerp Contractering Wmo aanbieders

Mededelingennr	2021-001305	Portef.houder	Weth. Grijsen
Team	DEV-PRO	BenW-besluit d.d.:	22 juni 2021

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Het college informeert uw raad over het contracteringsproces voor Wmo aanbieders. Het contracteringsproces is noodzakelijk, omdat de contracten met Wmo aanbieders op 1 januari 2023 aflopen.

2. Kader

- Wmo beleidsplan dat recentelijk is vastgesteld
- Huidige contracten
- Evaluatie van de huidige contracten

3. Kern van de boodschap

Uw raad te informeren dat een contracteringproces wordt gestart voor Wmo aanbieders, zodat alle cliënten vanaf 1 januari 2023 goed geholpen kunnen worden.

4. Nadere toelichting

Het contracteringsproces heeft de vorm van een 'open house' aanbesteding. Dat wil zeggen dat wanneer een Wmo aanbieder voldoet aan de gestelde voorwaarden deze in aanmerking komt voor een contract. Er is geen grens getrokken voor het aantal te contracteren aanbieders.

Uit de evaluatie van de Wmo contracten zijn een drietal punten naar voren gekomen:

- werp een hogere drempel op voor toelating om te voorkomen dat malafide aanbieders worden gecontracteerd. De hogere drempel wordt opgeworpen door een strengere financiële controle.
- beschrijf in het contract beter het proces hoe de gemeente een contract kan ontbinden wanneer een Wmo aanbieder slechte kwaliteit levert.
- Beschrijf enkele juridische termen scherper om tijdens de looptijd van het contract disussies te voorkomen.

De hierboven genoemde punten vormen samen met de punten uit het door uw raad vastgestelde Wmo beleidsplan de aanpassingen voor de 'open house' aanbestedingsprocedure.

Met de ASDD zijn de uitgangspunten besproken. Graag willen zij nog worden meegenomen in de uitwerking hiervan in de 'open house' procedure.

De tijdsplanning ziet er als volgt uit:

- In de 2e helft van 2021 worden alle documenten voor de 'open house' procedure opgesteld, waarna deze worden gepubliceerd.
- de aanbestedingsprocedure is per oktober 2022 afgerond en de nieuwe contracten gaan in per 1 januari 2023.
- eventuele overdracht van cliënten naar een andere aanbieder is voor 1 januari 2023 gerealiseerd

Uitgangspuntennotitie:

Contractering Wmo aanbieders gemeente
Deventer per 1 januari 2023

|

Juni 2021

Formatted: Indent: Before: 4.5", First line:
0.5"

Inhoud

1	Inleiding
2	Contracteringsproces
2.1	Waarom contracteren
2.2	Kern opdracht
3	Achtergrond
3.1	Ontwikkelingen (landelijk en lokaal)
3.2	Ervaringen huidige contracten
4	Uitgangspunten
4.1	Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal
4.2	Keuzevrijheid voor de cliënt
4.3	Leefwereld gericht werken
4.4	Mensen vanuit gelijkwaardigheid benaderen
4.5	Overdracht cliënt
4.6	Werk centraler stellen
4.7	Innovatie stimuleren
4.8	Een divers aanbod
4.9	De formele ondersteuning sluit aan op de informele sociale infrastructuur
4.10	Doelmatige, haalbare en rechtmatige ondersteuning
4.11	Continuïteit van zorg
4.12	Gewaardeerd partnerschap
4.13	Reële tarieven
5	Contractering
5.1	Contracteringsproces
5.2	Aanbestedingsvorm
5.3	Tijdspad
5.4	Andere aspecten van/aandachtspunten bij de aanbesteding
6	Contract
6.1	Looptijd van het contract
6.2	Kwaliteit van de dienstverlening
6.3	Social return
Bijlagen	
1	Barrièremodel
2	Evaluatie contracten
3	Wmo beleidsplan

1 Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2015. Dat gebeurt onder andere in de vorm van maatwerkvoorzieningen. In deze notitie staan de uitgangspunten beschreven voor de inkoop van ambulante ondersteuning door de gemeente Deventer. De huidige overeenkomsten met Wmo aanbieders lopen tot en met 31 december 2021. Deze worden met een jaar verlengd tot en met 31 december 2022. Om de dienstverlening te waarborgen wordt een nieuw contracteringsproces gestart om te komen tot nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2023.

Wat we willen bereiken is bepalend voor de vorm en inhoud van de contractering en de daaruit voortvloeiende uitvoering. Om die reden formuleren we eerst de kern van de opdracht en de uitgangspunten en de doelen die we willen realiseren. Vervolgens geven we aan welke gevolgen dat heeft voor het contracteringsproces, het sluiten van overeenkomsten en de uitvoering nadat de contractering gerealiseerd is. De gemeente en de Wmo aanbieders zijn over het algemeen tevreden met de uitvoering van de huidige overeenkomsten. Een goede reden om te kiezen voor doorontwikkeling van de goede basis die er momenteel ligt. Samen met de opgedane ervaringen, relevante actuele ontwikkelingen en ambities vanuit het Wmo beleidsplan willen we tot nieuwe overeenkomsten komen.

De basis voor deze uitgangspuntennotitie zijn het in april 2021 vastgestelde Wmo beleidsplan, de huidige overeenkomsten met Wmo aanbieders en een evaluatie van de overeenkomsten.

2 Contracteringsproces

2.1. Waarom contracteren?

De huidige contracten verlopen per 31-12-2022. Ook gelet op de opdrachtwaarde zijn we verplicht om een nieuwe contracteringsronde in te gaan. Aangezien het een opdracht voor sociale en andere specifieke diensten betreft, zijn we grotendeels vrij het traject naar eigen wens en behoefte in te richten zolang wordt voldaan aan de basisbeginselen als omschreven in de Aanbestedingswet van 2012. Daarnaast moet de gemeente grip en regie (kunnen) houden op de uitgaven in het kader van de Wmo. De gemeente maakt hiertoe afspraken met aanbieders over de uitvoering. Op die manier is de invulling geborgd en is de uitvoering doelmatig en binnen het financiële kader.

2.2. Kern opdracht

Het perspectief van de inwoner is het uitgangspunt. Samen met de inwoner en zijn of haar netwerk wordt bezien wat nodig is en perspectief biedt. De kern van de nieuwe opdracht is om te komen tot een vraag- en resultaat-gestuurd aanbod van ondersteuning, dat aansluit bij het lokale karakter van de gemeente. Werken aan doelen en een netwerk in de eigen omgeving en samen met partners uit het voorliggende veld. De component werk en zinvolle daginvulling wordt waar mogelijk ingepast. De doorgaande lijn van Jeugdzorg naar Wmo wordt verstevigd.

Inkoop en bekostiging dragen effectief en efficiënt bij aan het realiseren van bovengenoemde kern, maar zijn geen doel op zich. De gemeente wil het volgende te bereiken:

- Aansluiten op het huidige contracteringsproces en die op onderdelen verbeteren
- De punten uit het Wmo beleidsplan in het inkoopproces en de overeenkomsten verwerken
- De punten uit de evaluatie van de huidige overeenkomsten verwerken
- Eventuele aanpassing van een of meerdere beschrijvingen van producten
- Reële tarieven
- Verdere stappen te zetten in de transformatie
- Te komen tot nieuwe overeenkomsten vanaf 1 januari 2023 met Wmo aanbieders

3 Achtergrond

3.1. Ontwikkelingen (landelijk en lokaal)

Twee belangrijke ontwikkelingen, die zowel landelijk als lokaal van invloed zijn:

1. De inzet is om inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Daardoor wordt er meer ambulante hulpverlening ingezet.
2. De andere richting is om vanuit een beschutte/beschermde omgeving weer in de wijk te gaan wonen.

Het beroep op mantelzorgers en omgeving wordt door deze beide bewegingen groter. Een proces dat in Deventer wordt ondersteund door preventie teams en waar voor formele opdrachtnemers een taak ligt om nauw op aan te sluiten.

Nu de transitie achter de rug is, worden stappen gezet met het oog op de transformatie. Andere aspecten zijn kwaliteit en de rechtmatigheid van de dienstverlening. Dat krijgt steeds meer vorm.

3.2. Ervaringen huidige contracten

De contracten in Deventer zijn tot stand gekomen via een zogenaamde 'Open Housestructuur'. Aanbieders worden toegelaten wanneer zij voldoen aan de gestelde voorwaarden. Dat houdt in dat er geen bovengrens is gesteld aan het aantal aanbieders waarmee een overeenkomst wordt aangegaan. Over het algemeen zijn zowel de gemeente als de aanbieders tevreden over de huidige overeenkomsten. Een evaluatie heeft een aantal doorontwikkelingspunten opgeleverd. Deze zijn bijgevoegd in bijlage 2.

Bij het afsluiten van de huidige overeenkomsten is een eerste stap gezet in het doorontwikkelen en vernieuwen. Dat past in de transformatiegedachte en zal in de nieuwe overeenkomsten weer een stap verder worden gebracht.

4 Uitgangspunten

Om de kern van de opdracht te bereiken zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd die kaders geven aan de wijze waarop aanbieders in de uitvoering daadwerkelijk invulling gaan geven aan de maatwerkvoorziening.

4.1 Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal

Perspectief van de inwoner is ons uitgangspunt

Eigen kracht optimaal vormgeven, met behulp van netwerk en informele zorg.

De nadruk in het systeem tot 2021 ligt op herstel van wat iemand niet kan, zijn behoefte aan ondersteuning. Door juist uit te gaan van iemands mogelijkheden en waar iemand blij van wordt, ontstaat veerkracht en energie. Die positieve energie kan iemand weer inzetten voor zichzelf en anderen.

Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag is hiervoor de gehanteerde methodiek. Aanbieders hebben in hun plan van aanpak bij de aanbesteding aangegeven hoe ze hiermee gaan werken. In de verkenning Wmo hebben aanbieders dit als aandachtspunt voor verdere inbedding meegegeven. Zij zijn hier dan ook zelf aan zet. Ze onderschrijven het belang van Gezondheid en Gedrag en willen dit uitgebreider inzetten. Van aanbieders verwachten we dan ook een andere werkwijze waarin dit een grotere rol speelt.

Daarbij zijn **inwoners in basis verantwoordelijk voor zichzelf en hun omgeving.**

Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van vragen. We zetten in wat nodig is om de client op passende wijze te begeleiden.

4.2 Keuzevrijheid voor de cliënt

De cliënt kan net als voorheen kiezen uit een divers aanbod van aanbieders. In de contractering blijft ruimte voor grote en kleine aanbieders. Deze aanbieders zijn bekend in Deventer, hebben kennis van het aanbod en de netwerken hier. Specifieker nog hebben zij kennis van de mogelijkheden van de wijk/het dorp waar de cliënt woont, zodat hierop kan worden aangesloten. Zij hebben aantoonbaar ervaring, contacten en samenwerking in Deventer.

4.3 Leefwereld gericht werken;

Ondersteuning wordt in hoofdzaak in de eigen leefomgeving aangeboden

4.4 Mensen vanuit gelijkwaardigheid benaderen

We streven naar gelijkwaardigheid. Dat past bij ons streven naar een inclusieve samenleving: een samenleving waarin we er trots op zijn dat alle mensen kunnen en mogen meedoen, op hun eigen manier en naar eigen vermogen.

4.5 Overdracht cliënt

Cliënt en aanbieder hebben er geen last van als iemand van ene naar andere domein (jeugd -> Wmo) overgaat

4.6 Werk centraler stellen

Stimuleren dat iemand van zorg naar werk (zinnvolle daginvulling) komt.

4.7 Innovatie stimuleren

We willen aanbieders uitnodigen hierin nieuwe vormen te onderzoeken en zo innovatie te stimuleren.

4.8 Een divers aanbod

We streven naar een gevarieerd aanbod om te contracteren. Daarbij blijft ruimte voor zowel grote als kleine aanbieders, maar organiseren we ook meer ruimte voor korte lijntjes, vertrouwen en steeds samen vormgeven aan de transformatie.

4.9 De formele ondersteuning sluit aan op de informele sociale infrastructuur

De samenwerking tussen formele en informele aanbieders wordt als verplichting opgenomen in de raamovereenkomst (verzoek van aanbieders tijdens de verkenning). Zo wordt het loslaten van cliënten in het gewone leven/de basisinfrastructuur meer vanzelfsprekend.

4.10 Doelmatige, haalbare en rechtmatige ondersteuning

We vinden het belangrijk om alleen contracten te sluiten met zorgaanbieders die betrouwbaar en kwalitatief goed zijn. In dit contracteringsproces en tijdens de uitvoering van de overeenkomst wordt daarom het barrièremodel toegepast (Zie bijlage 1 voor meer informatie over het barrièremodel). Inwoners moeten er namelijk op kunnen vertrouwen dat de zorg die zij krijgen kwalitatief goed is en past bij hun situatie. De geboden zorg moet ook verantwoord worden. Niet alleen in inzet, maar ook met bereikte resultaten. Als inwoners, gemeente en zorgaanbieders zullen we daarover steeds in gesprek moeten zijn. Daardoor kunnen we de kwaliteit verbeteren en resultaten mogelijk sneller realiseren.

Het barrièremodel wordt op twee manieren aangescherpt; bij de toegang om nog beter te kunnen voorkomen dat malafide aanbieders worden gecontracteerd en bij de contractering om tijdens de looptijd van het contract betere sturingsmogelijkheden te hebben wanneer een aanbieder onvoldoende kwaliteit levert.

4.11 Continuïteit van zorg

Continuïteit van zorg is het uitgangspunt voor dit proces om tot contractering met Wmo aanbieders te komen. Inwoners zijn vaak al meerdere jaren bij aanbieders in zorg en geven ook aan, niet graag te willen wisselen van aanbieder. Om te komen tot echte transformatie is langdurige samenwerking tussen gemeente, welzijnsorganisaties en zorgaanbieders van belang. Waar mogelijk worden met de huidige Wmo maatwerkaanbieders opnieuw contracten gesloten. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt een overgang goed voorbereid. In het huidige contract zijn hiervoor al verplichtingen opgenomen.

4.12 Gewaardeerd partnerschap

Wij vinden gewaardeerd partnerschap met aanbieders van groot belang. In de voorbereiding op de contracteringsproces nemen we de ervaringen en ideeën die door de huidige aanbieders reeds zijn aangedragen mee. Ook gedurende de looptijd van het contract zal er nadrukkelijk de samenwerking worden gezocht met aanbieders op zowel uitvoerings- als beleidsniveau. Het is belangrijk dat de medewerkers van aanbieders en gemeente elkaar kennen, weten te vinden en actief het gesprek voeren. We werken samen op basis van vertrouwen, maar het monitoren van (tussentijdse) resultaten vinden we belangrijk. Dit geeft informatie die ons helpt om door te ontwikkelen wat betreft de transformatie. Het zal hierbij gaan om een combinatie van harde en zachte factoren.

4.13 Reële tarieven

Er moet sprake zijn van reële tarieven. Als we uitgaan van een langdurige relatie met de aanbieders, dan moet er ook gedurende de looptijd sprake zijn van deze reële tarieven. Goede ijkpunten zijn dan de verlengingsmomenten. In de tussentijd kan dan de personeelskostenindex (OVA) een goede indexatie van de kosten zijn.

5 Contractering

5.1. Contracteringsproces

Het contracteringsproces ziet er als volgt uit. De basis voor het contracteringsproces vormen het Wmo beleidsplan, de huidige contracten en de evaluatie van de contracten. Een projectgroep gaat aan de slag om op basis van de genoemde documenten de documenten voor de contractering op te stellen. Voor het inhoudelijke proces wordt een externe partij ingehuurd.

De stappen zijn:

- Bespreken uitgangspunten met de ASDD.
- Uitgangspunten en contracteringsprocedure, inkoopstrategie en raadsmededeling ter vaststelling voorleggen aan het college van B&W.
- De raad informeren met de door B&W vastgestelde raadsmededeling.
- Voorbereiding van de documenten voor de contracteringsprocedure.
- Beoordelen van de aangeboden diensten van Wmo aanbieders.
- Gunnen/afwijzen en sluiten van contracten.
- Voorbereiden van de situatie per 1-1-2023.

Als er sprake is van verandering van aanbieders, dan moeten er met de huidige en nieuwe gecontracteerde aanbieders afspraken gemaakt worden over een naadloze overgang van de bestaande dienstverlening aan de betrokken inwoners per 1 januari 2023.

5.2. Aanbestedingsvorm

Gekozen wordt voor een 'open housestructuur'. Iedere aanbieder die voldoet aan de gestelde voorwaarden wordt gecontracteerd. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de inwoners uit een zo groot mogelijk en gevarieerd aanbod aan ondersteuning kunnen kiezen.

5.3. Tijdsplan

Het tijdsplan voor het contracteringsproces ziet er als volgt uit. Hierbij is de genoemde datum de uiterlijke realisatiedatum:

07-06-21	Uitgangspunten opstellen en bespreken met de ASDD
21-06-21	Vaststellen uitgangspunten, inkoopstrategie en raadsmededeling door B&W
01-07-21	Informeren raad met vastgestelde raadsmededeling
01-12-21	Alle documenten voor het contracteringsproces zijn opgesteld
01-01-22	Documenten contracteringsproces vast laten stellen
07-01-22	Publicatie documenten contracteringsproces
14-04-22	Aanbod aanbieders is ontvangen
31-08-22	Alle aanbiedingen zijn beoordeeld
31-10-22	Afwijzingen zijn verstuurd en contracten zijn overeengekomen (ingangsdatum 1 januari 2023)
31-12-22	De uitvoering is voorbereid op de nieuwe contracten en de eventuele overdracht van inwoners naar een andere aanbieder is voorbereid.

5.4. Andere aspecten van/aandachtspunten bij de aanbesteding

Prikkels ten bate van transformatie

De overeenkomsten bieden de mogelijkheid gedurende de looptijd innovatieve projecten te realiseren. In de huidige overeenkomst was dit ook opgenomen. Hier is toen geen gebruik van gemaakt. Toch willen wij deze mogelijkheid opnieuw opnemen, zodat er opties zijn voor aanbieders om dit op te pakken.

Gevolgen voor organisatie

Als de Wmo-maatwerkvoorzieningen zijn aanbesteed, dan komt het op de uitvoering aan. Naast de aandacht die nodig is voor een goede overgang en start per 1 januari 2023, is ook goed contact essentieel gedurende de contractperiode. In de afgelopen jaren is contractmanagement verbeterd en hierop zal blijvend worden ingezet. Ook steekproeven dragen bij aan het preventieve toezicht en gespreksvoering in een vroeg stadium over verbeterpunten.

6. Contract

6.1. Looptijd van het contract

De gemeente sluit een contract met verschillende opdrachtnemers. De uitvoering van de opdracht is gepland vanaf het moment van inwerkingtreding van de overeenkomst; voorzien met ingang van 1 januari 2023 met een maximumtermijn van 10 jaar. De eerste contractperiode is 4 jaar en eindigt op 31 december 2026. De overeenkomst wordt maximaal driemaal met 2 jaar verlengd. Dit gebeurt stilzwijgend, tenzij de gemeente minimaal 3 maanden voor de afloop van de dan geldende looptijd aangeeft de opdracht niet te verlengen. De intentie is om het contract voor de volle 10 jaar te benutten. Echter om moverende redenen kan worden besloten om geen gebruik te maken van de optionele verlengingsmogelijkheden zoals bijvoorbeeld:

- Uitvoering die niet naar wens verloopt;
- Ontwikkeling in het gemeentelijk, regionale of landelijke beleid;
- Gewijzigde wet- en regelgeving;
- Als het contract belemmerend blijkt te werken voor een verdere integratie van de gemeentelijke domeinen, kan worden besloten om geen gebruik te maken van de optionele verlengingsmogelijkheden.

Het is mogelijk voor aanbieders toe te treden, nadat de contracteringsprocedure is afgelopen, en een contract met de gemeente Deventer af te sluiten als men aan de voorwaarden voldoet. Toetreding is in het huidige contract elk kwartaal mogelijk. Dat is niet wenselijk gebleken. Om die reden wordt in de nieuwe contracten opgenomen dat aanbieders eenmaal per kalenderjaarjaar kunnen toetreden.

6.2. Kwaliteit van de dienstverlening

Om de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen wordt door middel van toetsing op Wmo voorzieningen, getoetst of aanbieders voldoen aan de wettelijke en gemeentelijke kwaliteitseisen. De GGD IJsselland voert dit toezicht uit en hanteert hiervoor een toetsingskader. Dit kader bevat toetsingscriteria gebaseerd op de Wmo, de gemeentelijke verordeningen (en eventuele nadere regelgeving), contractuele afspraken en beschikkingen.

De uitkomsten van cliëntervaringsonderzoeken geven ook een beeld van de door inwoners ervaren kwaliteit van hulp en ondersteuning.

Daarnaast zal de kwaliteit van de dienstverlening ook onderwerp van gesprek zijn in de contacten tussen het Gemeentelijk Toegangsteam en de zorgaanbieder en/of zorgverlener. En bij de uitvoering van het contract- en accountmanagement.

6.3 Social Return

Social Return wordt als resultaatsverplichting opgenomen in het contract waarbij de invulling dient te worden afgestemd met de gemeentelijke adviseur. Met de adviseur wordt een afspraak op maat gemaakt per contractant over de invulling van Social Return waarbij het uitgangspunt is om geen maatregelen te nemen die leiden tot verdringing. Aan de adviseur wordt jaarlijks verslag gedaan van de realisatie van de gemaakte afspraken. Deze worden zo snel mogelijk in het jaar daarop geëvalueerd. De invulling van het percentage social return zal in overleg met de gemeentelijk adviseur worden bepaald. Op het gebied van duurzaamheid zet de gemeente in dat contractanten worden opgeroepen om zoveel mogelijk duurzaam te ondernemen. Hierbij zullen contractanten worden uitgedaagd om met concrete duurzaamheidsvoorstellen te komen in relatie tot de uit te voeren Dienstverlening.

Bijlage 1 Barrièremodel zorg

Inleiding

Per 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van de Jeugdwet en de taken begeleiding en kortdurend verblijf in de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO 2015). Gemeenten zijn verantwoordelijk om toezicht te houden op de kwaliteit van de voorzieningen en de rechtmatigheid van zorg. Het gaat dan om het voorkomen van slechte kwaliteit, misbruik en incidenten.

De maatschappelijke gevolgen van zorgfraude zijn aanzienlijk. Kwetsbare burgers worden misbruikt, onder druk gezet en krijgen niet de zorg die zij nodig hebben. Dit heeft ook gevolgen voor hun gezinnen en hun omgeving. Criminelen zien in een gat in de markt en verrijken zichzelf met direct overheidsgeld. De maatschappelijke verantwoordiging bij het constateren van zorgfraude is groot. In Twente wordt jaarlijks zo'n 80 miljoen euro besteed aan zorg. Uit onderzoek blijkt dat naar schatting tussen de 3 en 10% van de uitgaven sprake is van misbruik.

Om die reden heeft de aanpak van zorgfraude in Twente prioriteit. De gemeenten hebben in gezamenlijkheid een toolbox ontwikkeld gericht op preventie, controle en handhaving. Doelstelling is om rechtmatige zorg voor (kwetsbare) inwoners te bevorderen. Het gaat om het bereiken van een juiste besteding van de zorggelden en het beschermen van een kwetsbare doelgroep. Een sluitende Twentse aanpak van malafide zorgaanbieders is daarbij noodzakelijk.

De toolbox is bedoeld als inspiratie voor gemeenten die zorgfraude willen aanpakken en vooral ook willen voorkomen en bestaat uit vier onderdelen:

- Barrièremodel PGB regels
- Pro-actief toezicht
- Re-actief toezicht

Deze wegwijzer bevat een korte uitleg van de vier onderdelen, met daarbij linken naar de onderliggende documenten.

Barrièremodel

Het Barrièremodel richt zich op de Zorg in Natura (ZIN) en heeft betrekking op de zorgaanbieders die worden gecontracteerd. In Twente gebeurt dat via een aanbestedingsprocedure. Het barrièremodel gaat uit van drie onderdelen:

1 Strengere eisen aan de voorkant Het gaat daarbij om selectie-eisen en gunning-eisen.

Zorgaanbieders die in het verleden aantoonbaar hebben gefraudeerd of waar de kwaliteit ernstig ondermaats was, worden uitgesloten. Zorgaanbieders moet aantonen dat ze financieel gezond zijn, en dat ze netjes hun belasting hebben betaald. Tenslotte worden zorgaanbieders met aantoonbare banden met Outlaw Motorgangs uitgesloten.

2 Pre monitoring Bij pre-monitoring worden er extra vragen gesteld aan zorgaanbieders om meer inzicht te krijgen in het reilen en zeilen van de organisatie. Zo willen we onder andere weten of de bestuurders een relevante (werk)achtergrond in de zorg hebben en of de organisatie voldoende personeel in dienst heeft om de zorg te kunnen leveren.

3 Stoplichtmodel Alle informatie die we hebben over de zorgaanbieders zetten we af tegen risico indicatoren. Hier volgt een groen, oranje of rood licht op. Dit noemen we het stoplichtmodel. De zorgaanbieders die rood en oranje scores worden nader onderzocht en bezocht, teneinde te beoordelen of zij daadwerkelijk aan alle eisen uit het contract voldoen en of zij in staat zullen zijn om (kwalitatief goede) zorg te leveren. Dit vraagt inzet van toezichthouders en contractmanagers.

Stroomschema aanbesteding en screening

<u>Fase</u>	<u>Activiteiten</u>	<u>Grondslag</u>
Inschrijving	<ul style="list-style-type: none"> • Inschrijving aanbieders • Voorlopige gunning	Algemene eisen aanbestedingswet
Screening	<ul style="list-style-type: none"> • Screening op wet, selectie-eisen en gunnings-eisen door actieve controle stukken	Aanbestedingswet Selectie-eisen Gunningseisen Uitsluitingsgronden
Premonitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Risico classificering op basis van het model • Informatieverzameling en nader deskresearch • Voorbereiden contracten	Barrièremodel
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Ingang contracten • Re-actief en pro-actief toezicht: prioritering op basis van risico classificering	Barrièremodel contracten

PGB- beleidsregels Jeugdwet en Wmo 2015

Het toekennen van een persoonsgebonden budget (PGB) is op lokaal niveau geregeld in de WMO en Jeugdverordeningen van de 14 gemeenten. In bijgevoegde handreiking zijn voorwaarden opgenomen, die gemeenten kunnen toepassen om fraude cliënten die een PGB ontvangen en bij PGB bureaus te minimaliseren. Indien gemeenten voorwaarden willen overnemen, dan zullen deze verwerkt moeten worden in de eigen WMO en/of Jeugdverordening.

Pro-actief toezicht

Pro-actief toezicht is gericht op preventie; op het voorkomen van misbruik. Pro-actief toezicht bestaat uit een aantal stappen, waarbij gebruik kan worden gemaakt van een aantal standaardbrieven en documenten.

Stap 1

Wanneer de cliënt op enig moment aangeeft de zorg in te willen kopen bij een PGB aanbieder, wordt hem het kennismakingsdocument en een begeleidende brief overhandigd. Deze moet hij door zijn aanbieder laten invullen.

Stap 2

De aanbieder moet het kennismakingsdocument volledig invullen en retour sturen naar de gemeente, ter attentie van de betreffende WMO- consulent.

Stap 3

Bij het retour ontvangen van het document, stuurt de consulent een kopie naar de toezichthouders.

Stap 4

- a. De WMO- consulent beoordeelt of de zorgaanbieder past bij de (zorgvraag van de) cliënt.
- b. De toezichthouders beoordelen of er aanleiding is om de zorgaanbieder nader te onderzoeken. □

Stap 5

- a. De zorgaanbieder past bij de (zorgvraag van de) cliënt en er is vanuit toezicht geen aanleiding voor nader onderzoek. Geen nadere acties nodig.
- b. De zorgaanbieder past niet bij de (zorgvraag van de) cliënt. De cliënt moet (samen met de gemeente) op zoek naar een andere zorgaanbieder.
- c. Er is vanuit toezicht aanleiding voor nader onderzoek. Toezicht doet nader onderzoek.

Stap 6

(Indien van toepassing) Er wordt nader onderzoek gedaan. De toezichthouder gaat samen met de WMOconsulent en/ of een contractmanager op een werkbezoek bij de zorgaanbieder. Bij dit bezoek wordt gebruik gemaakt van Formulier werkbezoek.

Stap 7 (Indien van toepassing)

1. De zorgaanbieder voldoet aan de eisen van de WMO en wordt akkoord bevonden.
2. De zorgaanbieder moet wat kleine aanpassingen doen. Hij wordt hier schriftelijk van op de hoogte gesteld en krijgt een termijn waarbinnen deze aanpassingen gedaan moeten worden. Er wordt een hercontrole gepland om te controleren of de zorgaanbieder deze aanpassingen ook daadwerkelijk heeft doorgevoerd.
3. De zorgaanbieder voldoet niet aan de eisen van de WMO. De zorgaanbieder ontvangt hiervan een schriftelijke motivatie. De cliënt moet (samen met de gemeente) op zoek naar een andere zorgaanbieder.)

Stap 8

Het kennismakingsdocumt en de eventuele onderzoeksbevindingen worden gearhiveerd.

Re-actief toezicht

Wanneer er een signaal is van ondermaatse zorg, onrechtmatigheid, fraude of andere misstanden, vindt er een nader onderzoek plaats. Dit onderzoek gebeurt aan de hand van een 11-stappenplan waarin is beschreven welke partij, welke actie uitvoert en op welk moment.

Stap 1 Regionaal meldpunt

Stap 2 Inventariseren en verdelen meldingen

Stap 3 Regulier wegzetten

Stap 4 Afweging nader onderzoek

Stap 5 Casustafel

Stap 6 Vooronderzoek en Plan van Aanpak

Stap 7 Bespreken van Plan van Aanpak in casustafel

Stap 8 Onderzoek

Stap 9 Analyse gegevens en actiedag

Stap 10 Eindanalyse van onderzoeksgegevens

Stap 11 Afronden onderzoek

Bijlage 2 Evaluatie contracten

A Inleiding:

De huidige raamovereenkomsten met Wmo aanbieders lopen af op 1 januari 2022. Hierom wordt een nieuwe aanbesteding geïnitieerd om te komen tot nieuwe raamovereenkomsten. Gelet op de doorlooptijd van een dergelijke aanbesteding is het niet haalbaar deze voor 1 januari 2022 af te ronden. Hierom zullen de huidige contracten met een jaar worden verlengd tot 1 januari 2023. Dit is mogelijk binnen de huidige overeenkomsten.

B Voorbereiding aanbesteding:

Een van de voorbereidende acties voor de aanbesteding is een evaluatie van de huidige raamovereenkomsten. Waar is in de afgelopen jaren tegenaan gelopen, wat kan beter en wat is goed. De evaluatie is gehouden en daar zijn een aantal punten uit naar voren gekomen die in de nieuwe aanbesteding meegenomen moeten worden. Deels moeten punten nader worden onderzocht op de juridische context, maar deels zullen punten in de op te stellen uitgangspuntennotitie opgenomen worden.

C Punten uit de evaluatie;

1) Woonbegeleiding/kamerbegeleiding i.c.m. huurovereenkomsten (met of zonder omgevingsvergunning) maakt de client veelal afhankelijk van de aanbieder. De begeleiding is gekoppeld aan de beschikbaar gestelde woonruimte. Wanneer de begeleiding stopt heeft de client geen woonruimte meer. - Kan de gemeente de wooncomponent verbieden voor zorgleveranciers? Dit zal juridisch uitgezocht moeten worden. Ook de consequenties zullen in beeld gebracht moeten worden. B.v. kan de zorgleverancier dan nog wel de benodigde begeleiding bieden? (Toets door externe partij). Er wordt gedacht aan bibop bij kamerverhuur, als dat wordt ingevoerd is dit gedekt.

- In de aanbesteding kan expliciet worden gevraagd hoe een zorgleverancier deze afhankelijkheid zoveel mogelijk voorkomt. (Inschrijver).

- Een expliciete beschrijving opnemen in de raamovereenkomst op basis van hetgeen door inschrijver in de aanbesteding is aangegeven. (Externe partij)

- Samenwerking met woningstichting zodat we wonen via hen kunnen regelen; hoe voorkomen we verwevenheid met wonen/zorg

2) Er is onduidelijkheid over het inzetten van ZZP'ers door een zorgleverancier. De definities van onderaannemers en ZZP'ers moet duidelijk in de raamovereenkomst worden opgenomen. Middels modelovereenkomst DBA. De vraag hierbij is of ZZP'ers al als onderaannemers zijn te zien. Hoe zit het dan met de gezagsverhouding? (Externe partij)

3) Onderaannemers worden alleen toegelaten onder verantwoordelijkheid van de hoofdaannemer. Beide moeten aan de voorwaarden vanuit de aanbesteding voldoen.

- Moet de controle voor het voldoen aan de voorwaarden bij de hoofdaannemer worden gelegd? (Projectteam)

- Wat te doen als blijkt dat de onderaannemer niet voldoet aan de voorwaarden? Duidelijk de voorwaarden voor uitsluiting opnemen. (Externe partij)

- Onderaannemers moeten gemeld worden bij gemeente voordat zij ingezet kunnen worden

4) Een cooperatie die landelijk actief is met soms wel honderden leden is verantwoordelijk voor die leden. De leden werken onder de vlag van de cooperatie en moeten voldoen aan de voorwaarden die in de raamovereenkomst tussen de cooperatie en de gemeente zijn opgenomen.

- Wat doet de gemeente als een lid in gebreke wordt gesteld? Worden dan alle leden uitgesloten? Dit mist in de huidige raamovereenkomst. Als de vraag beantwoord is dan duidelijk de consequenties in de raamovereenkomst beschrijven. (Externe partij)

- Neem in de aanbesteding een duidelijke tekst op wat wordt verstaan onder een cooperatie van werknemers. (Externe partij)

- Er zal bij inschrijving een ledenlijst moeten worden overlegd waarbij wordt verklaard door de cooperatie dat de leden voldoen aan de voorwaarden. Elk lid dat later aansluit moet separaat worden gemeld. (Externe partij)

5) Om te voorkomen dat met dubieuze zorgleveranciers een raamovereenkomst wordt afgesloten voor het leveren van zorg, zal aan de poort (bij inschrijving) strenger onderzocht moeten worden of een zorgleverancier wordt toegelaten. Eén van de mogelijkheden hiervoor is het strenger toetsen van financiële gegevens. Bij de inschrijving zullen meer financiële gegevens opgevraagd moeten worden om te kunnen bepalen of een zorgleverancier zich richt op het verlenen van zorg of uit is op winst.

Uit de financiële gegevens is dit te analyseren. Hierbij kan b.v. worden gedacht aan de loon/omzet verhouding 70%, overleggen van de laatste 2 recente jaarrekeningen, hoeveel belasting wordt afgedragen, hoeveel dividend wordt uitgekeerd, hoe hoog zijn de uitkeringen aan de eigenaren. Als hier zaken worden geconstateerd die vragen oproepen kan in de aanbesteding worden opgenomen dat aanvullende gegevens opgevraagd kunnen worden voor nader onderzoek.

Wanneer een bedrijf niet verplicht is om een jaarrekening op te stellen zal op een andere wijze controle plaats moeten vinden. Dat kan door beoordeling van de bedrijfsstructuur, artikel 10 governance code en hoe transparant men is naar de buitenwereld.

Onderzocht wordt hoe en welke financiële gegevens er opgevraagd worden om een goede screening op dubieuze zorgleveranciers te waarborgen. (Externe partij/projectgroep/input aanbesteding Olst-Wijhe/Raalte)

6) De voorwaarden voor ontbinding van de raamovereenkomst moeten duidelijker worden opgesomd. (Externe partij)

7) Tevens de voorwaarden waarop je uitsluit duidelijk opnemen in de raamovereenkomst. Ook opnemen in de uitsluitingsvoorwaarden dat wanneer je raamcontract bij ZIN wordt ontbonden je ook automatisch afvalt als PGB aanbieder. Tevens kom je ook niet meer in aanmerking voor een nieuwe raamovereenkomst, b.v. met een nieuwe B.V. Zie ook 6. (Externe partij)

8) Moet een Bibob toets worden uitgevoerd en zo ja, wat te doen als je 'in het rood' komt? Kun je dan een raamovereenkomst krijgen of kan deze later ingaan? (Externe partij)

9) Proces van ingebrekestelling stapsgewijs formuleren en openmen in de aanbesteding. Dit proces kan worden overgenomen uit de recente aanbesteding van Olst-Wijhe/Raalte. (Externe partij)

10) Zorgleveranciers moeten nu een KvK nummer opgeven. Beter is gebruik te maken van de SBI codes die zorggerelateerd moeten zijn. (Externe partij)

11) Om een betere aanbesteding te doen is het verstandig om aan de belastingdienst te vragen of zij suggesties hebben om criteria op te nemen in de aanbesteding met als doel te voorkomen dat er dubieuze zorgleveranciers worden toegelaten. (projectteam)

12) Voor de beoordeling van de financiële stukken is het verstandig een financieel specialist aan te laten haken om vragen die naar voren te komen bij de beoordeling te beantwoorden. (projectleider)

13) Kan een bestuurder die in het verleden zorg heeft verleend bij een andere organisatie en is uitgesloten op basis van een uitsluitingsgrond in de UEA (zoals past performance) ook nu weer worden uitgesloten? (Externe partij).

14) De huidige tekst voor bevrozen klanten bij ingebrekestelling klopt niet. Bezien en aanpassen. (Externe partij)

15) VOG is te licht geformuleerd. Eis om de VOG's te overleggen? (Externe partij) in een ander deel van de overeenkomst is het wel stevig geformuleerd

16) Opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap (en onderaannemerschap) goed vastleggen in de raamovereenkomst. (Externe partij)

17) Duidelijk opnemen wanneer en hoe calamiteitenmeldingen moeten worden gedaan (b.v. huishoudelijk geweld). (Externe partij)

18) Bij integriteitsvraagstukken de mogelijkheid opnemen om de raamovereenkomst stop te zetten/te ontbinden. Gemeente Zoetermeer heeft hiervoor een handboek in de verordening opgenomen. Handboek opvragen. (projectgroep)

19) Coa's voldoen volgens de raamovereenkomst. Is dat wenselijk of een constatering? (projectgroep)

20) In de huidige raamovereenkomst is opgenomen dat men verplicht moet samenwerken met informele partijen. Hier is nu weinig inzicht in. Wenselijk is hierover gedurende de overeenkomst rapportages over te ontvangen wat is gepresteerd, of dit punt in een periodiek overleg mee te nemen, of b.v. een kalender opstellen voor contractmanagement en daarin de mate van

contact vast te leggen door aan te duiden met rood, oranje, groen. Vraag is wel in hoeverre hieraan consequenties kunnen worden verbonden. (projectgroep)

21) Intercollegiaal toezicht lijkt lastig in te vullen in de praktijk. Hierom wordt hierover niets opgenomen.

22) Wat kan worden vermeld over vrijwilligerswerk en arbeidsmatige inzet? Moet er een bepaalde verhouding zijn tussen deskundige begeleiders en vrijwilligers voor de stap van cliënten naar de maatschappij? Voorkomen moet worden dat met erg veel vrijwilligers wordt gewerkt waardoor de kwaliteit van de begeleiding mogelijk te wensen over laat. (Externe partij)

23) Deventer wil graag de kwaliteit meten van de begeleiding. Vraag is hoe je dat kunt doen. Mogelijke middelen zijn om gesprekken te voeren over de kwaliteitskaders met aanbieders, voeren van deugdelijke administratie waaruit duidelijk blijkt welke stappen zijn gezet, welke voortgang is geboekt en hierover periodiek rapporteren. Maar ook hoe voorkomen kan worden dat zwaardere zorg kan worden voorkomen. Ook kun je kijken hoe de onderlinge verbondenheid wordt gestimuleerd en het netwerk, transformatie en een oplossing voor het tekort aan handen. Voor het laatste kan mogelijk een innovatieprijs beschikbaar worden gesteld.

24) Reserve; maatgericht reserveren. Wat vinden we ervan? (Projectgroep)

25) Kun je selecteren op groot versus klein/innovatief versus gevestigde orde? Hierover zijn de 'geleerden' het niet eens of een kleine(re) partij innovatiever is dan de gevestigde orde. Kleine partijen zullen bij de start van het bedrijf mogelijk met een innovatieve werkwijze komen. Daarna is er vaak geen tijd en geld om innovaties te realiseren. De gevestigde orde heeft daar mogelijk wel budgetten voor. Niet meenemen.

26) Integriteit; het onderstaande kan een overweging zijn om mee te nemen in de nieuwe aanbesteding en raamovereenkomst. Governancecode-Zorg-2017.pdf (Projectgroep)

1. Opdrachtnemer en zijn directie/bestuur verklaren dat zij ervan doordrongen zijn dat Opdrachtgever als gemeente uitsluitend zaken doet en wenst te doen met een opdrachtnemer die integer handelt. Een opdrachtnemer die niet integer is of waarover integriteitstwijfels bestaan, wordt niet gefaciliteerd door Opdrachtgever. Zorg wordt verleend aan hulpbehoevenden. Zorg moet dan ook worden verleend door een opdrachtnemer wiens integriteit boven elke twijfel is verheven. Opdrachtgever beoogt in dat verband te voorkomen dat hij een overeenkomst aangaat of laat voortbestaan met een opdrachtnemer die niet integer is of waarover integriteitstwijfels bestaan. Opdrachtnemer en zijn directie/bestuur verklaren in dat verband dat zij integer zijn en dat ten aanzien van hen en de aan hen gelieerde vennootschappen geen integriteitstwijfels bestaan.

Opdrachtnemer en zijn directie/bestuur verklaren in dat kader dat zij in de afgelopen 5 jaren, voorafgaand aan de datum van ondertekening van deze raamovereenkomst:

- a. niet betrokken zijn geweest bij enig strafbare feite noch een (strafrechtelijke, bestuursrechtelijke of fiscaalrechtelijke) overtreding hebben begaan;
- b. niet verdacht zijn geweest van het (mede)plegen van of medeplichtig zijn aan enig strafbare feit noch daarvoor zijn veroordeeld;
- c. geen bestuursrechtelijke en/of fiscaalrechtelijke boetes opgelegd hebben gekregen;
- d. geen bestuursrechtelijke handhavingmaatregelen opgelegd hebben gekregen in de vorm van een last onder bestuursdwang en/of dwangsom.

2. Gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst zijn Opdrachtnemer en zijn directie/bestuur verplicht om zich integer te gedragen en mogen er geen integriteitstwijfels bestaan of ontstaan, hetgeen in ieder geval inhoudt dat Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur geen strafbaar feit (misdriven en/of overtredingen) mogen begaan noch daarvan verdacht mogen worden. Daarnaast mogen er gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst geen feiten of omstandigheden bestaan of ontstaan die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur betrokken zijn bij of in relatie staan tot enig strafbaar feit. Het is in dit verband niet noodzakelijk dat Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur formeel als verdachte(n) worden aangemerkt en/of strafrechtelijk worden vervolgd en veroordeeld om integriteitstwijfels aan te nemen. Verwevenheid en/of zakelijk samenwerkingsverband tussen Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur en derden die betrokken zijn bij of in relatie staan tot enig strafbaar feit en/of daarvan verdacht worden, creëert integriteitstwijfels als bedoeld in lid 2 van dit artikel.

3. Opdrachtgever kan de raamovereenkomst onmiddellijk en naar eigen keuze ontbinden of beëindigen, zonder gehouden te zijn tot vergoeding van enige schade aan Opdrachtnemer en zonder daarbij een termijn in acht te hoeven nemen, voor zover sprake is van één of meer van de volgende situaties:

- a. Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur hebben niet naar waarheid verklaard ten aanzien van het bepaalde in lid 1 van dit artikel;

b. een of meerdere van de omstandigheden als bedoeld in lid 1 sub a tot en met d van dit artikel is of wordt van toepassing op Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur, waardoor er integriteitstwijfels ontstaan;

c. er is sprake van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur betrokken zijn bij of in relatie staan tot enig strafbaar feit;

d. er is sprake van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur en/of de aan hen gelieerde vennootschappen een zakelijk samenwerkingsverband onderhouden met derden die betrokken zijn bij of in relatie staan tot enig strafbaar feit of daarvan verdacht worden;

e. er is sprake van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat ter verkrijging van deze raamovereenkomst Opdrachtnemer en/of zijn directie/bestuur een strafbaar feit hebben gepleegd of een overtreding hebben begaan;

f. Opdrachtnemer laat na alle vragen die door Opdrachtgever ter zake van de integriteit van Opdrachtnemer en zijn directie/bestuur worden gesteld tijdig, volledig en naar waarheid te beantwoorden, dan wel laat na de door Opdrachtgever gevraagde informatie en/of stukken tijdig en volledig te verstrekken.

4. Indien Opdrachtgever de raamovereenkomst op basis van lid 3 van dit artikel ontbindt of beëindigt, verbeurt Opdrachtnemer onmiddellijk, zonder dat enige verdere actie, ingebrekestelling of

formaliteit is vereist, jegens Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare en verschuldigde boete van € 25.000,-, zonder dat Opdrachtgever enig verlies of schade behoeft te bewijzen en onverminderd het recht van Opdrachtgever om aanvullende schadevergoeding te vorderen als daarvoor gronden zijn, behoudens rechterlijke matiging.

5. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever van (schade)claims van derden als gevolg van een ontbinding of beëindiging van de raamovereenkomst door Opdrachtgever op grond van dit artikel.

6. Indien gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst blijkt een rechterlijk vonnis of een beslissing met vergelijkbare werking is komen vast te staan dat Opdrachtnemer een in het lid 3 van dit artikel genoemde handeling heeft verricht of indien Opdrachtnemer ter zake een dagvaarding heeft ontvangen of als hij anderszins op de hoogte is van het feit dat strafvervolgning tegen hem is ingesteld, zal Opdrachtnemer zulks onverwijld aan Opdrachtgever melden, op straffe van een dwangsom van € 2.500,- per dag dat Opdrachtnemer hiermee in verzuim blijft, zulks tot een maximum van € 25.000,-.

7. Gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst heeft Opdrachtgever de bevoegdheid om Opdrachtnemer te (laten) screenen op het van toepassing zijn van één of meerdere van de in het lid 3 bedoelde omstandigheden. Indien Opdrachtgever hiertoe de medewerking van Opdrachtnemer nodig heeft, zal Opdrachtnemer hier op eerste verzoek aan voldoen. Bij weigering van medewerking door Opdrachtnemer, is Opdrachtgever gerechtigd om de raamovereenkomst onmiddellijk en naar eigen keuze op te schorten, te ontbinden of te beëindigen, zonder gehouden te zijn tot vergoeding van eventuele schade en zonder daarbij een termijn in acht te hoeven nemen.

27) Iedereen wil AGB code wijzigen; dat mag niet tussentijds, het is veel werk en genereert hoge kosten. Staat dit voldoende in de raamovereenkomst? Zie onderstaande mail van Vektis. (Externe partij)

Beste meneer Dekker

Vektis bepaalt met zorgverzekeraars, Vecozo, beroepsverenigingen, Zorgverzekeraars Nederland en andere partijen, hoe een AGB structuur er uit ziet, wat de criteria zijn en daarmee wat wel en wat niet mag.

Dat er geen zorgverleners gekoppeld worden is dan ook een bewuste keuze van al deze partijen.

Als de gemeente Deventer dit anders wil zien, dan zal er een wijzigingsverzoek moeten worden ingediend en die vind u op: <https://www.vektis.nl/support/wijzigingen-standaarden-en-referentieproducten>

Het ingediende formulier wordt dan door Wijzigingenbeheer in behandeling genomen en aan de partijen zoals zorgverzekeraars voorgelegd.

Let er wel op dat dit een traject is welke weken, zo niet maanden, kan duren. Groen licht voor deze wijziging bepalen wij niet zelfstandig, maar is afhankelijk van de wensen en behoeften van de partijen die de AGB structuur gebruiken.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 3 Wmo beleidsplan

Inleiding

Iedereen telt mee. Inwoners zijn in staat om regie te pakken op hun eigen leven, zoals zij dat willen leven. Dat geeft kracht en zelfvertrouwen om mee te doen, wat voor anderen te betekenen en voor zichzelf en naasten te zorgen. Er zijn in de wijk voldoende kansen om mee te doen. Inwoners voelen zich gezien en gesteund, de omgeving is stimulerend en uitnodigend. Er zijn voldoende kansen om te leren, werken en talenten en ideeën te ontwikkelen. Daardoor zijn inwoners in staat zelf verantwoordelijkheid te dragen voor de vraagstukken van hun leven, met een sociale basis-infrastructuur die uitnodigend en versterkend is. Waarbij we belemmeringen voor één omzetten naar oplossingen voor iedereen.

Lukt dat niet? Dan ondersteunt de gemeente je met passende hulp. Waar maatwerk nodig is, bieden we dit adequaat en met hoge kwaliteit, vanuit dezelfde onderliggende ambitie.

Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag is de gehanteerde methodiek voor de inzet in de wijken evenals voor het maatwerk. Aanbieders en medewerkers team preventie en toegang zijn geschoold in de methodiek en gaan uit van positieve gezondheid.

In 2015 is een start gemaakt met de transformatie. De gemeente kreeg toen de Wmo overgedragen vanuit het Rijk. In het verbindend kader Sociaal Domein is vastgelegd verder te gaan met transformeren om passende ondersteuning voor inwoners ook op de lange termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De doelstelling daarbij is o.a. versterken van de sociale infrastructuur in de wijken en inzetten op preventie, zodat passende ondersteuning vroegtijdig en via wijk aanbod geboden kan worden.

In 2019 heeft een verkenning plaatsgevonden op de wijze waarop Deventer uitvoering geeft aan de Wmo. In een zestal bijeenkomsten met 250 betrokkenen is verkend hoe in Deventer de Wmo is vormgegeven en welke kansen nog zijn uit te nutten voor een meer optimale vorm en samenwerking.

Helder werd dat er een goede basis is gelegd.

Het college heeft op basis van de verkenning het voornemen uitgesproken om de huidige werkwijze van de Wmo in basis te handhaven. Wel zal, ten behoeve van optimalisatie, de werkwijze worden aangevuld met (een aantal) nieuwe en/of aangescherpte uitgangspunten. Nog meer uitgaan van de eigen kracht, ondersteuning in de eigen leefomgeving, verdere inzet van de methode van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag en inzetten op kwalitatief goede ondersteuning zijn daar voorbeelden van. Net zoals in voorgaande jaren zullen in 2021 initiatieven in de wijken verder worden uitgewerkt en tot verdere verbeteringen leiden.

In dit beleidskader Wmo wordt een beschrijving gegeven van de huidige uitvoering Wmo in gemeente Deventer, met uitzondering van de hulpmiddelen en woningaanpassingen. De geschetste uitgangspunten voor de Wmo zijn uiteraard wel van toepassing op hulpmiddelen en woningaanpassingen, maar deze kennen een eigen procedure voor contractering. Vervolgens wordt een weergave geschetst van wat we hiervan aan sterke punten meenemen en welke kansen we zien om nog beter invulling te geven aan de doelstelling van de Wmo.

1 Huidige situatie

In 2015 zijn taken voor de Wmo gedecentraliseerd naar gemeenten vanuit de idee dat:

1. Gemeenten de ondersteuning efficiënter kunnen inrichten;
2. Gemeenten immers alternatieven in hun wijken goed kennen;
3. Mensen daardoor minder maatwerkindicaties nodig hebben;
4. Mensen hierdoor netwerken in de eigen woonomgeving kunnen opbouwen;
5. Mensen hierdoor meer als persoon worden gezien.

De afgelopen 4 jaren heeft de gemeente gewerkt aan een systeem voor goede ondersteuning voor bewoners. In de gemeente Deventer vinden veel bewonersinitiatieven plaats die bijdragen aan onze stevige sociale infrastructuur in wijken en dorpen. Al dan niet via een buurthuis vinden allerlei buurtactiviteiten plaats. Daarnaast is ingezet op algemene voorzieningen om

aanvullend laagdrempelig en in een vroeg stadium ondersteuning te kunnen geven in de eigen leefomgeving. Dit samen levert een palet waardevolle initiatieven met veel sociale impact.

Daar waar eigen kracht, netwerk en algemene voorzieningen onvoldoende zijn om goed te kunnen meedoen worden inwoners ondersteund in de vorm van maatwerkvoorzieningen. De Wmo is bedoeld om zelfredzaamheid en participatie van bewoners te bevorderen. Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen hoe de Wmo in Deventer nu georganiseerd is.

Binnen de Wmo wordt onderscheid gemaakt tussen maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen:

1.1 Maatwerkvoorzieningen

Definitie: Maatwerkvoorzieningen zijn voorzieningen en hulpvormen die op de leefsituatie en gezondheid van de persoon zijn afgestemd, hulp voor het individu op basis van een beschikking.

Een maatwerkvoorziening wordt toegekend naar aanleiding van vraagverheldering en kan worden afgegeven in de vorm van een persoonsgebonden budget (PGB) of in Zorg in Natura (ZIN).

In Deventer krijgt 10% van de beschikkingen vorm in PGB, 90% wordt ingezet als Zorg in Natura.

Bij een PGB ligt de regie voor invulling en uitvoering van de toegekende ondersteuning bij de cliënt. In geval van ZIN regelt de gemeente deze zaken. In deze nota richten we ons voornamelijk op de vormgeving van ZIN, omdat dit de grootste groep cliënten betreft en een basis heeft in contractering door de gemeente. Voor PGB gelden uiteraard in de uitvoering dezelfde ambities.

In Deventer kennen we voor ZIN een systeem waarbij aanbieders worden gecontracteerd voor het leveren van maatwerkvoorzieningen door een raamcontract. Voorbeelden van maatwerk voorzieningen zijn ondersteuning bij schoon huis, persoonlijke ondersteuning en ondersteuning bij activiteiten dag en respijtzorg. Voor elke voorziening wordt met gekwalificeerde zorgaanbieders een raamovereenkomst worden gesloten.

De huidige ZIN aanbieders zijn geselecteerd middels een open house procedure*. Voor deze procedure is gekozen op basis van het uitgangspunt 'de cliënt kiest'. De gemeente stelt enkel randvoorwaarden en bepaalt een vast tarief. Geïnteresseerde, geschikte partijen komen in aanmerking voor een overeenkomst. De cliënt kiest uit de gecontracteerde partijen haar zorgaanbieder. Ieder kwartaal kunnen aanbieders zich inschrijven als aanbieder van Zorg in Natura (ZIN). Met de huidige 120 aanbieders is sprake van een divers aanbod.

De cliënt kiest zelf, nadat tijdens het keukentafelgesprek met de toegang is besloten tot een maatwerkvoorziening, voor een aanbieder van de toegewezen maatwerkvoorziening. Uitvoering van de maatwerkvoorziening gebeurt dan op basis van de tijdens het keukentafel opgestelde ondersteuningsplan. De zorgaanbieder geeft uitvoering aan het ondersteuningsplan (wat) en stelt hiervoor een uitvoeringsplan op (hoe).

In het ondersteuningsplan staan de Smart geformuleerde doelen en evaluatiemomenten waar cliënt en aanbieder aan gaan werken. Financiering van de ondersteuning gaat op basis van een uur-prijs voor geleverde ondersteuning. Uitbetaling geschiedt maandelijks door de gemeente rechtstreeks aan de aanbieder.

1.2 Uitgangspunten

De raad heeft voor contractering van zorgpartijen Wmo 2019 uitgangspunten bepaald. Dit waren de volgende:

- Cliënt staat centraal
- Eigen kracht optimaal vormgeven, met behulp van netwerk en informele zorg
- Keuzevrijheid voor de cliënt
- Cliënt en aanbieder hebben er geen last van als iemand van ene naar andere domein (jeugd -> Wmo) overgaat
- Werk centraler stellen, stimuleren dat iemand van zorg naar werk komt
- Innovatie stimuleren om de transformatie vorm te geven
- Kwaliteitsvoorwaarden opnemen waarmee sturing kan plaatsvinden op kwaliteit en kosten
- Langdurige en wederkerige relatie met aanbieders

- Vertrouwen hebben in professionaliteit van aanbieders
- Ruimte voor kleine aanbieders
- Administratieve lasten terugdringen (voor gemeenten en aanbieders)
- Doelmatige ondersteuning
- Waar mogelijk sluit de formele ondersteuning aan op de informele ondersteuning
- Rechtmatige ondersteuning

1.3. Algemene Voorzieningen

Binnen de kaders van de Wmo wordt voor algemene voorzieningen de definitie gehanteerd: een algemene voorziening is een vrij toegankelijke voorziening, zonder dat eerst diepgaand onderzoek wordt verricht en zonder dat een beschikking wordt afgegeven.

Iemand die een melding doet kan, nadat het Sociaal Team de vraag verhelderd heeft, worden doorverwezen naar een algemene voorziening. Ook kunnen bewoners op eigen initiatief gebruik maken van een algemene voorziening, deze zijn vrij toegankelijk. Een algemene voorziening kan toegankelijk zijn voor specifieke groepen of voor iedereen. Gemeente Deventer is vrij in de beleidskeuze welke algemene voorzieningen zij aanbiedt.

De huidige situatie algemene voorzieningen

Sinds de decentralisatie in 2015 stimuleert de gemeente Deventer algemene voorzieningen door subsidie. Gedachte hierachter is brede algemeen toegankelijke voorzieningen in de wijk, waarbij samengewerkt wordt met de sociale teams om zo in een vroeg stadium en laagdrempelig vraagstukken van bewoners op te pakken. Bewust zijn hier bij aanvang geen strakke kaders aan gekoppeld om zoveel mogelijk te kunnen aansluiten bij ontwikkelingen zoals ze in de wijken ontstaan. Belangrijkste criteria waren samenwerking met sociaal team en aantoonbaar terugdringen maatwerkgebruik in de wijk.

In gemeente Deventer zijn de afgelopen jaren algemene voorzieningen ontstaan in de wijken en dorpen, waar omwonenden makkelijk binnen lopen. Door contact met bewoners kunnen algemene voorzieningen inspelen op vragen die leven in de wijken bij individuele bewoners. Zo kan individueel maatwerk worden geleverd waar dat nodig is en collectief aanbod worden gerealiseerd waar de vraag dat toelaat. Hier gaat een preventieve werking van uit. Verergering van vraagstukken of inzet van maatwerkvoorzieningen wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Voorbeelden van algemene voorzieningen zijn; Verbindingscentrum De Fontein, Verbindingscentrum De Vijfhoek, Wijk voor Elkaar/Helios, De Spil, Enkhuis, Hiphuis, Villa Voorstad (inmiddels als buurtvoorziening Buurtfabriek verder gegaan), Bij de Halte, Wijk16, Vriendendiensten, Zelfregiecentrum, Elegast.

De algemene voorzieningen blijken dus van grote maatschappelijke waarde. Bewoners ontmoeten elkaar, vinden er een leuke tijdsbesteding, antwoord op vragen en pakken vrijwilligerswerk op. Het draagt bij aan positieve gezondheid. Gelijktijdig zagen we zeker in de eerste jaren een groei van de vraag naar maatwerk.

Op dit moment continueren we de investeringen in de huidige algemene voorzieningen en volgen we de ontwikkelingen hiervan.

1.4. Sociale Teams hoe het was in 2015 tot 2021

Het sociaal team was de toegang voor een maatwerkvoorziening en doorverwijzer naar andere voorzieningen. Ook werd er soms lichte ondersteuning gegeven en werd voorzien in opbouwwerk in de wijk

Door een keukentafelgesprek krijgt in deze periode het sociaal team zicht op de individuele ondersteuningsvraag. Als een maatwerkvoorziening niet noodzakelijk is verwijst het sociaal team indien noodzakelijk naar eigen kracht, het eigen netwerk of algemene voorzieningen.

Hulpmiddelen en woningaanpassingen werden toegekend door team Publiekscontacten Zorg. Ook zij voeren een keukentafelgesprek met de cliënt en beoordelen op basis daarvan of en welke voorziening noodzakelijk is. Deze taak is geen onderdeel van de werkzaamheden van het sociale team, dit is apart belegd.

2. Gewenste situatie; hoe ziet het de Wmo eruit?

In 2015 zijn taken voor de Wmo gedecentraliseerd naar gemeenten met de uitgangspunten zoals hierboven beschreven. Dat wijziging niet, zelfredzaamheid en participatie blijven uitgangspunt voor de Wmo.

De afgelopen 4 jaren heeft de gemeente gewerkt aan een systeem voor goede ondersteuning voor bewoners. Er staat een mooie basis. Gemeente Deventer mag trots zijn op hoe zij de Wmo heeft neergezet! De Wmo biedt ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben en stimuleert zelfstandigheid en participatie. Er is een goede stap gezet in het creëren van een basisinfrastructuur in de wijken en dorpen. Deze voorzieningen stimuleren de eigen kracht. In een vroeg stadium ondersteunen en helpen bij het voorkomen van vraagstukken op het gebied van zelfredzaamheid en participatie is hiermee gerealiseerd. Er is keuzevrijheid voor cliënten en met aanbieders wordt gewerkt vanuit vertrouwen.

Begin 2020 heeft het college besloten de huidige werkwijze voort te zetten, aangevuld met een aantal nieuwe uitgangspunten.

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen welke uitgangspunten we hanteren om de Wmo na 2021 verder vorm te geven. We starten met de ambitie en werken van daaruit verder met een beschrijving van het maatwerk als sluitstuk en top van de piramide. Daaropvolgend komen we uit bij de basis die gevormd wordt door bewoners initiatieven, eigen kracht en algemene voorzieningen.

2.1. Ambitie en doelstellingen

In het Verbindend Kader sociaal domein 2019-2022 staan de ambitie en de doelstellingen van het college in het sociaal domein beschreven.

Ambitie

Maximale participatie van Deventer inwoners: mensen werken, versterken zichzelf, doen iets voor een ander, of voor de stad. Iedereen doet ertoe! Onze inwoners zijn verantwoordelijk voor het oplossen van hun eigen problemen. Het heft in eigen hand nemen maakt zelfredzamer, sterker, meer zelfvertrouwen en gelukkiger. Op eigen kracht waar mogelijk, al dan niet met een beroep op de directe omgeving, eventueel de inzet van algemene voorzieningen in wijken en dorpen en alleen inzet van professionele ondersteuning als dat echt nodig is: "Wie zorg nodig heeft, kan op ons rekenen".

Doelstellingen:

- We versterken de sociale infrastructuur in de wijken en gaan inzetten op preventie, zodat passende ondersteuning en begeleiding naar werk vroegtijdig en via voorliggende voorzieningen geboden kan worden.
- We zorgen ervoor dat onze toegangen (jeugd, Wmo, beschermd wonen, inkomen, werk en bijzonder zorgteam) werken vanuit 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur.
- We creëren en evalueren collectieve en innovatieve vormen van zorg en ondersteuning en vormen van werkend leren, waarmee we bijdragen aan de juiste zorg op de juiste plek.
- We realiseren datagerichte* sturing op de kwaliteit en uitgaven in de zorg en ondersteuning in Deventer.

Hiermee zorgen we ervoor dat we passende ondersteuning aan onze inwoners ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar houden.

* het betreft hier geen algoritmes, maar op cijfers gebaseerde beelden van wijken om noodzakelijke inzet aan te passen op de vragen in de wijken.

2.2 Contracteren van leveranciers (Maatwerkvoorzieningen)

De huidige raamovereenkomst kan elk jaar worden verlengd voor een periode van 2019 tot en met 2022. Begin 2020 heeft de raad besloten om de nieuwe contractperiode na 2022 op soortgelijke wijze vorm te geven. Voor een zorgvuldige en effectieve contracteringsprocedure (inclusief voorbereiding en implementatie) zijn minimaal 14 maanden nodig vanaf het vaststellen van deze notitie.

Voorstel is daarom de huidige raamovereenkomst tot 2023 te verlengen en de tussenliggende tijd te benutten om uitgangspunten uitvoerig te verkennen met betrokken partijen en ruimte te nemen voor een zorgvuldige implementatiefase. Zo kan een aanbesteding neer worden gezet die de Wmo in Deventer naar een volgende stap brengt.

2.3. Gewenste aanpassingen

Zoals besloten naar aanleiding van de verkenning Wmo wordt de huidige werkwijze voortgezet, aangevuld met een aantal nieuwe uitgangspunten. We hanteren in de nieuwe situatie dezelfde wijze van contracteren van zorgleveranciers Maatwerkvoorzieningen (ZIN). Voor elke specifieke voorziening wordt met gekwalificeerde zorgaanbieders een raamovereenkomst gesloten. We houden vast aan het principe dat de cliënt zelf een aanbieder van een maatwerkvoorziening kiest. En ook financieren van de ondersteuning blijft op basis van een uur-prijs voor geleverde ondersteuning. Gemeente Deventer zal dit proces zelfstandig vormgeven. We hanteren in het proces om te komen tot contractering het barrièremodel*. Dit model is een verfijning van de huidige werkwijze in Deventer. Door deze aanpak maken we het mogelijk eenmaal

gecontracteerde partijen met vertrouwen tegemoet te treden en tijdig met hen in gesprek te zijn over de koers die wordt gevaren. Uitgangspunt is het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Deventer.

Waar eerder ieder kwartaal inschrijving mogelijk was, wordt dat nu een keer per jaar. Aanbieders leveren bij inschrijving eenmalig de gevraagde documenten aan, na toetreding tot de raamovereenkomst werken we samen vanuit vertrouwen.

Dit uitgangspunt is in lijn met landelijke adviezen van de VNG en het informatieplein en krijgt in het hoofdstuk Kwaliteit een nadere duiding.

Om duurzaam een samenwerking met partijen aan te gaan is het wenselijk hierin zekerheid te bieden. Dit maakt investeren in de stad meer rendabel voor aanbieders en geeft een goede basis voor contacten voor de langere termijn. Om die reden wordt een contract aangegaan met aanbieders voor de duur van 4 jaar met de mogelijkheid deze 3x te verlengen voor 2jaar.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt;

We contracteren met het barrièremodel.

Toetreding kan eens per jaar

Contractering gebeurt op basis van een raamovereenkomst

Financiering gebeurt op basis van een uur-prijs voor geleverde ondersteuning (P*Q)

Een contract aan te gaan voor de periode van 4 jaar met de optie tot verlenging van 3x voor 2 jaar.

* Barrièremodel; werpt niet alleen drempels op (preventie zorgfraude) maar pakt ook lopende misstanden aan (toezicht). Alle inzet is erop gericht zorggeld beschikbaar te hebben en houden voor inwoners die dat nodig hebben. Dit model kent 3 fasen.

Fase 1: Strengere eisen aan de voorkant Bij de aanbesteding stellen we strenge eisen aan de voorkant. Bij screening wordt getoetst of de inschrijvende aanbieder voldoet aan de selectie-eisen. Zorgaanbieders die in het verleden aantoonbaar hebben gefraudeerd of waar de kwaliteit ernstig ondermaats was, krijgen geen overeenkomst. Zorgaanbieders moeten aantonen dat ze financieel gezond zijn, en aan alle wettelijke verplichtingen voldoen. Dit is vergelijkbaar met wat gemeente Deventer heeft uitgevraagd in 2018 voor de contractering van 2019.

Eenmaal gecontracteerd;

Fase 2: Pre-monitoring Van de gegunde aanbieders maken we een risicoschatting op het gebied van rechtmatigheid en kwaliteit. Dat doen we op basis van de vragen die de aanbieders bij inschrijving hebben beantwoord. Met deze zogenaamde pre-monitoring kunnen gemeenten inschatten of de inschrijver feitelijk in staat zal zijn aan al de eisen en voorwaarden te voldoen en of de eiser in staat is kwalitatief goede zorg te bieden. Als we hierop risico's zien, volgt nader onderzoek. Dit is een verfijning van de al gehanteerde methodiek van contractering 2018 middels het plan van aanpak.

Fase 3: Stoplichtmodel De uitkomsten van de pre-monitoring worden bijgehouden bij in het stoplichtmodel. Informatie over de zorgaanbieders, wordt afgezet tegen risico-indicatoren. Met dit stoplichtmodel worden de risico's op fraude of ondermijning in beeld gebracht. Als een aanbieder rood scoort, wordt overgegaan tot actie: opvragen van nadere informatie, bezoeken van de aanbieder en/of starten een onderzoek. Rood, oranje of groen is geen oordeel, maar risico-inschatting, een signaal.

Uitkomsten van de acties bij 'rode aanbieders' leiden ertoe dat gemeente besluit dat de aanbieder verbetermaatregelen moet nemen of de overeenkomst met de aanbieder te beëindigen. Het stoplichtmodel is dynamisch. De informatie over de aanbieders wordt voortdurend bijgewerkt. Aanbieders kunnen van een rood licht naar een oranje of groen licht gaan. Omgekeerd is ook mogelijk. Het model geeft informatie voor de toezichhouders welke aandacht er aan de aanbieders

gegevens moet worden. Dit betreft een verfijning van de methode die de gemeente Deventer al hanteert in de vorm van een casustafel en signaleringslijst.

2.4 Uitgangspunten aanbesteding

De uitgangspunten voor de volgende aanbesteding Wmo zijn:

Cliënt

1. Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal

2. Keuzevrijheid voor de cliënt

3. Leefwereld gericht werken

4. Mensen vanuit gelijkwaardigheid benaderen

Systeem

5. Cliënt en aanbieder hebben er geen last van als iemand van ene naar andere domein (jeugd -> Wmo) overgaat

6. Werk centraler stellen, stimuleren dat iemand van zorg naar werk komt

7. Innovatie stimuleren

8. Een divers aanbod

9. De formele ondersteuning sluit aan op de informele sociale infrastructuur

Kwaliteit

10. Kwaliteitsvoorwaarden opnemen waarmee sturing kan plaatsvinden op kwaliteit en kosten

11. Doelmatige ondersteuning

12. Rechtmatige ondersteuning

De uitgangspunten nader uitgewerkt

Cliënt

1. Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal

Eigen kracht optimaal vormgeven, met behulp van netwerk en informele zorg.

De nadruk in het systeem tot 2021 ligt op herstel van wat iemand niet kan, zijn behoefte aan ondersteuning. Door juist uit te gaan van iemands mogelijkheden en waar iemand blij van wordt, ontstaat veerkracht en energie. Die positieve energie kan iemand weer inzetten voor zichzelf en anderen.

Van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag is hiervoor de gehanteerde methodiek. Aanbieders hebben in hun plan van aanpak bij de aanbesteding aangegeven hoe ze hiermee gaan werken. In de verkenning Wmo hebben aanbieders dit als aandachtspunt voor verdere inbedding meegegeven. Zij zijn hier dan ook zelf aan zet. Ze onderschrijven het belang van Gezondheid en Gedrag en willen dit uitgebreider inzetten. Van aanbieders verwachten we dan ook een andere werkwijze waarin dit een grotere rol speelt.

Daarbij zijn inwoners in basis verantwoordelijk voor zichzelf en hun omgeving.

Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van vragen. We zetten in wat nodig is om de client op passende wijze te begeleiden.

Inzetten op bewustwording van een nieuwe ondersteuningsstructuur bij bewoners. Wat wil ik graag doen? Waar word ik blij van? Wat kunnen wij voor elkaar betekenen. Wie kan ik vragen mij te helpen? Welke mogelijkheden heb ik om een bijdrage te leveren? Bewoners in verbinding brengen met de eigen kracht, het eigen netwerk en de eigen wijk.

Bewoners worden bevroegd op hun motivatie en hun mogelijkheden, daar wordt op aangesloten. Wanneer bewoners zich nuttig voelen en een zinvolle daginvulling hebben draagt dit bij aan het sociale welzijn en ontstaat minder snel een (zwaardere) ondersteuningsvraag.

We zien welke kracht er in Deventer zit, als het gaat om zelfredzaamheid en nog veel meer in samenredzaamheid. Dit moeten we vasthouden!

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; Participatie en zelfredzaamheid van de cliënt staat centraal door uit te gaan van de kracht van de cliënt en de methodiek van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag verder in te bedden in de werkwijzen.

2. Keuzevrijheid voor de cliënt

De cliënt kan net als voorheen kiezen uit een divers aanbod van aanbieders. In de contractering blijft ruimte voor grote en kleine aanbieders. Deze aanbieders zijn bekend in Deventer, hebben kennis van het aanbod en de netwerken hier. Specifieker nog hebben zij kennis van de mogelijkheden van de wijk/het dorp waar de cliënt woont, zodat hierop kan worden aangesloten. Zij hebben aantoonbaar ervaring, contacten en samenwerking in Deventer.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; we contracteren grote en kleine aanbieders. Aanbieders hebben aantoonbaar kennis van de netwerken en aantoonbaar ervaring in Deventer. Aanbieders bouwen contacten op, gaan netwerken aan, innoveren en zijn flexibel

3. Leefwereld gericht werken; Ondersteuning wordt in hoofdzaak in de eigen leefomgeving aangeboden, zeker de basisvoorzieningen.

De gemeente verwacht dat inwoners in eerste instantie zelf op zoek gaan naar een oplossing voor hun ondersteuningsvraag. Om de inwoners hierin te ondersteunen willen we dat elke buurt, dorp of wijk voorzieningen en activiteiten heeft die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van de buurt, dorp of wijk en dat deze toegankelijk zijn voor alle inwoners. Er is al veel sociale samenhang, leefbaarheid in de wijken en buurten en waar nodig versterken of verbeteren we deze. Dat kan vorm krijgen met de nieuwe teams voor preventie en toegang. Team preventie kan vanuit een professionele aanpak initiatieven versterken, bewoners handvatten geven een goede omgang met elkaar te vinden en toe leiden naar voorzieningen. De professionele preventie en toegang inzet zal per wijk verschillen en hangt af van de vraag die in de wijk leeft.

Wanneer men elkaar kent ontstaat een netwerk en verbondenheid tussen mensen wat bijdraagt aan de leefbaarheid van een buurt, dorp of wijk. Naast een gezonde leefomgeving ontstaat zo ook de mogelijkheid voor bewoners en professionals meer en preventief zicht te hebben op ondersteuningsvragen. Door de vraag meer beantwoord te laten worden in de eigen leefomgeving, zijn ook zorgaanbieders genoodzaakt een samenwerking aan te gaan met de voorzieningen van de wijkpartners, zowel formeel als informeel, en de voorzieningen aanwezig in de leefomgeving van de cliënt.

Vanuit het nieuwe team preventie (nadere toelichting volgt in het hoofdstuk sociale teams) geven professionals ondersteuning aan de vragen die leven in een wijk of dorp. Het realiseren van collectieve voorzieningen en het hier naar toe leiden wordt ondersteund. Ook het 'waakvlam contact krijgt met deze medewerkers een vaste plek in de wijken, dorpen en buurten. Zo realiseren we een betere basis infrastructuur in de eigen leefomgeving van bewoners. Hier kan laagdrempelig en zonder beschikking gebruik van worden gemaakt. Aanbieders van maatwerk sluiten hierop aan.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; Aanbieders werken zoveel mogelijk wijkgericht. Werken aantoonbaar samen met (informele) netwerken in de buurten.

Aanbieders hebben aantoonbaar minimaal 5 cliënten per jaar in Deventer.

4. Mensen vanuit gelijkwaardigheid benaderen

De gemeente heeft in 2015 denken en werken in doelgroepen losgelaten. Iedere inwoner is uniek met zijn of haar talenten en mogelijkheden. Daarbij gaan we, naar vermogen, uit van volwaardig burgerschap, zelfregie en eigen kracht. Eigen kracht, zelfredzaamheid en actief participeren in de samenleving is voor iedereen verschillend. We staan daarom niet voor gelijkheid, maar wél voor gelijkwaardigheid. We verwelkomen en respecteren verschillen. Dat past bij ons streven naar een inclusieve samenleving: een samenleving waarin we er trots op zijn dat alle mensen kunnen en mogen meedoen, op hun eigen manier en naar eigen vermogen.

De buurtvoorzieningen bieden kansen voor re-integratieplekken om ook de capaciteiten van mensen vanuit de uitkering optimaal in te zetten en bij mensen zonder arbeidsmarktperspectief ander werk of een andere bijdrage aan de samenleving te waarderen.

Inclusie binnen de Wmo wordt bevorderd door cliënten toegang te bieden tot het reguliere aanbod. Een inclusieve samenleving, waarin iedereen een plek heeft en kan meedoen, kan alleen als we ook in de ondersteuning niet meer in doelgroepen denken. Team preventie, Toegang en aanbieders nemen samen belemmeringen bij mensen weg om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Bijvoorbeeld geen dartgroep met een specifieke doelgroep, maar verschillende mensen laten deelnemen aan de dartgroep in het buurthuis.

Dit sluit aan bij inclusie zoals beschreven in 'het verbindend Kader Sociaal Domein 2019 – 2022' en de Deventer Inclusie Agenda 2020-2024 waarin deze ambities worden omgezet in daadwerkelijk acties. Tot slot kan opgemerkt worden dat bij dit streven naar een inclusieve samenleving contact met de eigen doelgroep en lotgenoten niet wordt uitgesloten, maar aanvullend kan zijn.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; cliënten sluiten in basis aan bij regulier aanbod in hun eigen wijk en obstakels hiervoor worden weggenomen,

System

5. Cliënt en aanbieder hebben er geen last van als iemand van ene naar andere domein (jeugd -> Wmo) overgaat

Door het convenant 18-/18+ is de overgang van jeugd naar de Wmo al versoepeld. Niet alle voor jeugd betrokken partijen hebben een contract binnen de Wmo. Door vroegtijdig voorbereidingen te treffen en samenwerking op te zoeken wordt de overgang versoepeld.

Naast jeugd zijn er meer grensvlakken met de Wmo, denk aan Wet Langdurige Zorg (WLZ) en Zorgverzekeringswet (ZVW). Door ook met deze aangrenzende partijen meer de samenwerking op te zoeken ontstaan kansen. Door gebruik te maken van elkaars expertise en aanbod, kunnen overgangen worden versoepeld en samenwerking worden aangegaan, dat gebeurt nu nog te weinig. Samenwerking opzoeken, gebruik van Wlz voorzieningen en Wmo voorzieningen combineren. Maar ook helder de vraagstukken voor de stad vormgeven als het gaat om zelfstandig thuis wonen en de intramurale setting. Wanneer helder is waar tekorten zijn kan over de grenzen van de verschillende wetten heen worden samengewerkt aan oplossingen. Een mooi voorbeeld hiervan is Humanitas waar de deuren open staan voor buurtbewoners zonder WLZ indicatie. Ook wordt samenwerking gezocht met Wmo aanbieders om ook voor Wmo cliënten een aanbod te creëren binnen Humanitas.

Ook vanuit het uitgangspunt werk centraal is de link met de participatiewet en de basisinfrastructuur een voor de hand liggende combinatie. Zo kan expertise t.b.v. ondersteuning, maar ook de waarde die mensen buiten betaald werk om kunnen leveren vorm krijgen.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; Aanbieders zoeken naar mogelijkheden om overgangen te versoepelen en samenwerking met de andere wetten aan te gaan.

6. Werk centraler stellen, stimuleren dat iemand van zorg naar werk komt

Daar waar mensen aan de zijlijn staan wordt eveneens aandacht besteed naar wat er nodig is om mensen naar (vrijwilligers)werk te helpen. Daar waar werk geen haalbare optie is wordt gekeken naar andere mogelijkheden voor een zinvolle dagbesteding. Om (trajecten naar) vrijwilligerswerk, werk of dagbesteding vorm te geven wordt altijd gekeken naar de specifieke situatie van de inwoner en de eventuele ondersteuning die hierbij passend is.

Een omvangrijk netwerk van vrienden, kennissen en medeleden van verenigingen zijn helpend op vele levensgebieden en leidt daarbij ook tot betere kansen op de arbeidsmarkt. Kortom, buurtvoorzieningen kunnen werken als versterkend middel voor de sociale samenhang in de buurten, wijken en dorpen.

We versterken de sociale infrastructuur in de wijken en gaan inzetten op preventie, zodat passende ondersteuning en begeleiding naar werk (of andere vormen van een zinvolle daginvulling) vroegtijdig en via de basisinfrastructuur van de wijk geboden kan worden. Aanbieders van maatwerkvoorzieningen haken hierop aan, zodat ook vanuit een maatwerkvoorziening de verbinding wordt gemaakt met de voorzieningen in de eigen wijk. Om gebruik van te maken naast of na de inzet van de maatwerkvoorziening. Zo creëren we een (extra) vangnet/netwerk.

Ook de toegang heeft hierin een belangrijke rol. De doelen die door de toegang gesteld worden moeten doelen zijn die participatie vergroten, kracht van het individu aanspreken en gebruik maken van het netwerk. Door heldere doelen worden aanbieders aangezet tot het vormgeven van stappen naar een zinvolle daginvulling en/of werk. Zoem uit van de onmogelijkheden, kijk naar wat wel kan, zet daar op in en maak zo het 'zieke' stuk kleiner.

Ook de stadswerkplaats en de samenwerking daarin met DeventerWerk talent brengt werk meer op de voorgrond en versoepelt de overgang doordat stappen naar werk geleidelijk vorm krijgen.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; mensen worden begeleid/gestimuleerd naar (vrijwilligers) werk.

7. Innovatie stimuleren

Toen in 2015 de Wmo aan gemeenten werd overgedaan was de gedachte dat door nabijheid gemeenten meer gebruik konden maken van de eigen kracht en het netwerk van cliënten. Dat mag nog verder worden ontwikkeld. Aanbieders gaan nadenken over hoe zij cliënten eerder kunnen loslaten en hoe cliënten met behulp van het eigen netwerk zonder maatwerkvoorziening verder kunnen, hoe zij met hun eigen aanbod kunnen aansluiten op voorzieningen in de wijken. We stappen af van het zorgen voor cliënten en werken toe naar zorgen dat cliënten. We willen aanbieders uitnodigen hierin nieuwe vormen te onderzoeken en zo innovatie te stimuleren.

Het volledig zelfstandig verder gaan is niet voor iedereen mogelijk. Ook wanneer stabilisatie het doel is kan hierin een nieuwe kijk worden ontwikkeld op de benodigde inzet en ondersteuning, ook hierin is wellicht transformatie mogelijk? Hoe kunnen we na stabilisatie ook op termijn afbouwen naar contact op nieuwe manieren, minder fysiek samenkomen, tijdsinvestering naar beneden als dat kan en op de momenten dat het weer nodig is zorg op plussen en meer fysieke aanwezigheid. Hoe maken we dit samenspel sterker? Hoe zetten we in op meer positieve gezondheid? Een 'nieuwe normaal'. Welke rol is er voor het 'waakvlam contact' als de basis infrastructuur in de wijk sterk is?

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; Aanbieders onderzoeken de mogelijkheden om de transformatie nader vorm te geven. Hoe sluit je als aanbieder meer aan op het netwerk en de leefomgeving van de cliënt?

Kunnen formeel en informeel een hybride samenspel zijn? Aanbieders bouwen in geval van stabilisatie niet meer af naar 0-uren begeleiding, maar onderzoeken andere mogelijkheden. Wat kan de rol zijn die de basis infrastructuur van een wijk of de preventiewerkers hierin zijn.

8. Een divers aanbod

Door bij de aanbesteding scherp te formuleren welke verwachtingen we hebben voor de transformatie en kwaliteit blijft er ruimte voor alle aanbieders om een contract te krijgen. We streven naar een gevarieerd aanbod om te contracteren. Daarbij blijft ruimte voor zowel grote als kleine aanbieders, maar organiseren we ook meer ruimte voor korte lijntjes, vertrouwen en steeds samen vormgeven aan de transformatie.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; we contracteren grote en kleine aanbieders die aantoonbaar voldoen aan de gestelde voorwaarden voor transformatie en kwaliteit.

9. Formele ondersteuning sluit aan op de informele ondersteuning

De samenwerking tussen formele en informele aanbieders wordt als verplichting opgenomen in de raamovereenkomst (verzoek van aanbieders tijdens de verkenning). Zo wordt het loslaten van cliënten in het gewone leven/de basisinfrastructuur meer vanzelfsprekend. Bij informele netwerken denken we aan algemene voorzieningen en aanbod van de buurthuizen/speelverenigingen. Voor daginvulling neemt de formele aanbieder stappen richting de algemene voorzieningen in de buurt. De dagbestedingen van de eigen formele organisatie gaan niet voor, eerst wordt gekeken naar de mogelijkheden in de algemene voorzieningen. Mogelijk kan de aanbieder hierin optrekken met het informele en kan een mix worden gecreëerd. Een aanbod in de wijk waar mensen met en zonder maatwerkvoorziening deelnemen. De toegang en het preventie team sturen hier ook op.

Daarnaast wordt het informele netwerk van de cliënt standaard betrokken als een maatwerkvoorziening wordt ingezet. Het informele netwerk is al jaren betrokken en blijft dit in de toekomst ook.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt; De samenwerking tussen formele en informele aanbieders wordt als verplichting opgenomen in de raamovereenkomst.

Kwaliteit

Een korte toelichting

Gemeenten hebben een dubbele taak, namelijk een klantgerichte zorgtaak en bestrijding van (opzettelijk) onrechtmatig verleende zorg. Die klantgerichte taak sluit beter aan bij de gangbare werkwijze op het sociale domein, dan fraudebestrijding. Toch krijgen we er nu mee te maken en ontwikkelt de gemeente Deventer zich hierin snel. Gevoed door de aanpak in de participatiewet en zaken die binnen de Wmo in de gemeente en regio al hebben gespeeld, krijgen we steeds meer oog voor frauderisico's.

Frauderende zorgaanbieders die in korte tijd veel geld verdienen, werken aanbod-gestuurd, wordt gesteld in het rapport van de VNG "Een wereld te winnen" Over zorgfraude (Wmo 2015 en Jeugdwet). Voor de dienstverlening waarmee ze een hoge winst kunnen boeken, gaan ze op zoek naar cliënten. Frauderende aanbieders hebben de voorkeur voor cliënten die niet moeilijk doen of die tevreden zijn, ondanks opzettelijke kwalitatieve ondersteuningstekorten. Vanwege die tekorten worden weinig resultaten geboekt, maar wel winst. Veel fraude zit met name in het inleveren op kwalitatief goede ondersteuning. Uit eerdere handhavingszaken hebben we geleerd dat het vaak het niet of half leveren van ondersteuning tot gevolg heeft waar budgetten voor cliënten wel volledig worden uitgenut door aanbieders.

Dit betekent dat ongeschoold personeel wordt ingezet, niet aan individuele doelen wordt gewerkt en

cliënten niet het juiste aantal uren zorg krijgen. Het is makkelijk voor zorgaanbieders om de kwaliteit van de zorg te veronachtzamen als de normen en eisen die zijn opgesteld over de aard en kwaliteit van de zorg die moet worden geleverd onvoldoende helder zijn. Dat is namelijk de basis voor toezichthouders of contractmanagers om te handhaven. Als die basis niet op orde is, wordt handhaving een lastig of onmogelijk traject. *

Om die reden is het van belang dat er een overeenkomst wordt opgesteld met aanbieders waarin helder staat beschreven wat er verwacht wordt. Zo weten aanbieders wat hen te doen staat, kan de gemeente helder het gesprek aangaan om bij te sturen en handhavend optreden als dat nodig is. Hieronder worden enkele handvatten beschreven om doelmatige en rechtmatige ondersteuning vorm te geven. Dit heeft betrekking op alle onderdelen van het proces en leidt samen tot kwalitatief goede ondersteuning aan de client.

* "Een wereld te winnen" Over zorgfraude (Wmo 2015 en Jeugdwet) publicatie van de VNG

10. Kwaliteitsvoorwaarden opnemen waarmee sturing kan plaatsvinden op kwaliteit en kosten

We kiezen er voor te contracteren op basis van een raamovereenkomst.

Door gericht aan te besteden en een uitvraag te doen op relevante documenten en de bedrijfsvoering (barrièremodel) selecteren we de aanbieders voor zorg in natura. Aan de voorkant is helder wat wordt gevraagd van aanbieders en welke kant de gemeente op wil met de transformatie. Zo kunnen contacten met aanbieders verder worden geïntensiveerd, kan gericht worden geselecteerd op kennis van en binding met Deventer. Zo wordt het eenvoudiger met elkaar koers te houden op de transformatie, is toezicht op misbruik van ondersteuning eenvoudiger en effectiever. Door heldere vereisten zijn mogelijke problemen en knelpunten in de Wmo sneller op te lossen. Het uitgangspunt is dan 'streng aan de poort om vervolgens samen te werken met vertrouwen', dat uitgangspunt hanteren we ook voor de participatiewet. Kwaliteitsvereisten waaraan men dan moet denken zijn bijvoorbeeld een kwaliteitscertificaat, regeling voor onafhankelijke klachtenafhandeling en een visie op ondersteuning in de directe leefomgeving.

Advies vanuit VNG en gemeenten met een stevige aanpak op fraude (Bijvoorbeeld Twente en Zwolle) is ook het terugbrengen van het aantal aanbieders. Op die manier kan gemakkelijker 'het goede gesprek' worden gevoerd, zijn de lasten voor toezicht lager en is meer zicht op aanbieders waardoor meer partnerschap, vertrouwen en begrip ontstaat.

In Deventer kiezen we voor een aanpak waarbij wel het barrièremodel wordt gebruikt bij toelating, maar maximaliseren we het aantal aanbieders niet.

Wanneer het uitgangspunt optimaliseren van de basis infrastructuur goed vorm krijgt ontstaat er een situatie waarin vanuit het maatwerk eerder en gemakkelijker de overstap naar deze voorzieningen gemaakt kan worden. Door korte lijnen tussen de basis infrastructuur en de formele ondersteuning wordt op en afschalen vergemakkelijkt.

Een groot aantal aanbieders contracteren t.b.v. keuze vrijheid heeft als gevolg dat er lege plekken / ongebruikt aanbod kan ontstaan. Dit wetende is het des te meer zaak dat de toegang goede SMART doelen formuleert voor de gevraagde ondersteuning en hierop inhoudelijk strak evalueert of de geboden ondersteuning en de kwaliteit hiervan de juiste is. Belangrijk om zo kwalitatief goede ondersteuning en de transformatie te borgen. En te voorkomen dat cliënten onnodig lang worden 'vastgehouden' om zo in inkomsten te voorzien. Uiteindelijk kan het voorkomen dat niet alle gecontracteerde aanbieders in Deventer voldoende cliënten kunnen aantrekken om te voorzien in de bestaanszekerheid en te voldoen aan de eisen uit de raamovereenkomst.

Om goed te kunnen sturen op een groot aantal aanbieders is het van belang te investeren in voldoende toezichthouders en contractmanagers. Zo houdt de gemeente ruimte voor het goede gesprek, preventief toezicht, reactief toezicht en handhavend optreden.

Onderaannemers, leden van de corporaties en zzp'ers moeten altijd expliciet gemeld worden bij de gemeente voordat zij mogen optreden in het leveren van ondersteuning. Dit vereiste wordt ook in het raamcontract Wmo 2019 al gehanteerd.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt;

We contracteren middels een raamovereenkomst.

Onderaannemers moeten altijd gemeld worden bij de gemeente voordat zij ondersteuning mogen leveren.

We vragen uit op kwaliteitsvoorwaarden zoals een kwaliteitscertificaat, klachtenregeling en visie op werken in de directe leefomgeving. Als basis hanteren we hier de voorwaarden uit de raamovereenkomst 2019.

11. Doelmatige ondersteuning

De toegang zal strakker sturen op prestaties. Bij het afgeven van de beschikking geeft de toegang heldere en SMART geformuleerde doelen mee. Aanbieder vertaalt deze met de klant in een uitvoeringsplan. Hierin staat Smart beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de doelen. Na afloop van de beschikking evalueert de toegang het al dan niet behalen van deze doelen. Wanneer doelen niet worden behaald en een goede onderbouwing hiervoor ontbreekt stuurt de toegang op een nieuwe aanbieder. Wmo is in de basis, bedoeld als korte interventie om de zelfredzaamheid en participatie te bevorderen. Als de doelen die hierop zijn geformuleerd niet worden behaald kan er sprake zijn van een mismatch en is het zaak hier strak op te handelen door het inzetten van een nieuwe aanbieder of een andere passende voorziening.

Het VNG rapport een wereld te winnen* adviseert tevens dat de aard, kwaliteit en inhoud van de producten of diensten zo helder mogelijk worden omschreven. De maatwerkvoorzieningen in de raamovereenkomst dienen om die reden nog nauwkeuriger te worden geformuleerd. Ervaring leert ons dat hieraan ook behoefte is bij aanbieders. Door een heldere omschrijving weet men wat er verwacht wordt, zowel aan de zijde van het toegangsteam als aan de zijde van de aanbieder. Dit behoeft dan geen discussie.

We werken op basis van vertrouwen samen met aanbieders. Waar mensen werken kunnen fouten worden gemaakt. We voeren het goede gesprek en stellen waar nodig de aanpak in overleg bij. In de afgelopen jaren hebben we ook gezien dat voor eenmaal gecontracteerde aanbieders die bewust frauderen of weigeren hun aanpak bij te stellen de overeenkomst moeilijk te beëindigen is. Om die reden zal in de nieuwe raamovereenkomst naast een nauwkeuriger formulering van voorzieningen ook

een nauwkeurigere formulering worden opgenomen t.b.v. beëindiging van contracten. Hierbij wordt gedacht aan een gele kaarten systematiek. (2 x geel is rood en is beëindiging van het contract)

* "Een wereld te winnen" Over zorgfraude (Wmo 2015 en Jeugdwet)

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt;

Smart formuleren van doelen en hoe hieraan wordt gewerkt en een heldere evaluatie op doelen is een vereiste. Bij mismatch wordt gezocht naar een andere meer passende aanbieder via het sociaal team.

Heldere formulering van de aard, kwaliteit en inhoud van (de producten en) diensten.

Methode van gele kaarten invoeren voor handhaven op gebreken en ontbinden.

12. Rechtmatige ondersteuning

Bij het aanbesteden wordt een barrière model gehanteerd zoals in Twente. Bij de aanbesteding van 2019 zijn veel van de vereisten uit dit model al toegepast in Deventer. Wat in het Twente model anders is, is voornamelijk de screening van de financiële component. Dit voegen we in Deventer nu toe.

Vanuit het Informatieplein Zorgfraude (een samenwerkingsverband om zorgfraude tegen te gaan) wordt dringend geadviseerd om bij de volgende aanbesteding te kiezen voor een gedegen screening voorafgaand aan de contractering. De uitbreiding van de Wet Bibob maakt het mogelijk om zorgbureaus vooraf te screenen. Dit past ook bij de inzet van streng aan de poort daarna samenwerken in vertrouwen. Het is zeer raadzaam dit te gaan toepassen, zodat de malafide aanbieders aan de voorkant kunnen worden geweerd. Door aan de voorzijde te screenen voorkomt de gemeente dat malafide aanbieders worden gecontracteerd en daarmee dat cliënten onvoldoende goede ondersteuning ontvangen. Eenmaal gecontracteerd is het moeilijk en tijdrovend om aan te tonen dat de ondersteuning onder de maat is, zo is ook in Deventer gebeken.

Dat betekent een uitgebreide toets aan de voorzijde voordat partijen worden toegelaten. Daarnaast, na toelating op basis van een risicoanalyse voor te contracteren partijen de intensiteit van het contact met toezichthouder en contractmanager bepalen. Voldoet een aanbieder aan de voorwaarden, maar staat 'het sein' op oranje is er meer contact nodig dan wanneer 'het sein' op groen staat.

Het informatieplein adviseert tevens om bij de volgende aanbesteding geen tussentijdse toetreding toe te staan, omdat het een herstart van malafide bureaus te eenvoudig maakt.

Bij de aanbesteding 2019 is in Deventer gekozen voor een dynamisch aankoopstelsel, waardoor voortdurend een mogelijkheid is voor nieuwe zorgaanbieders om toe te treden. In de praktijk zien we dat malafide zorgbureaus, bij wie de geldstromen worden gestopt, via bekenden, familieleden of katvangers een doorstart maken. Dat kan door geen tussentijdse toetreding worden voorkomen. Om de balans met een langer contract te behouden kiezen we voor een openstelling en de mogelijkheid tot contractering één maal per jaar.

Preventief steekproeven uitvoeren op thema. Wordt nu al gedaan en wordt voortgezet.

Bij signalen inzetten op nader onderzoek door GGD (kwaliteit) of sociale recherche (rechtmatigheid). De basis voor deze onderzoeken worden bepaald in de casustafel. Aan tafel zitten daar de GGD, sociale recherche, contractmanager, teamleider toegang, beleidsadviseur Wmo en accountmanager Wmo. Vanuit het meer ogen principe belichten zij zaken vanuit de verschillende perspectieven, brengen informatie samen en bepalen de noodzakelijke aanpak.

Aanbieders zelf een verantwoordelijkheid geven in rechtmatige en kwalitatief hoogwaardige inzet. Door verplicht bij elkaar op werk bezoek te gaan en intervisie met elkaar vorm te geven. Intervisie is in de raamovereenkomst 2019 al opgenomen.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt

We hanteren in de aanbesteding een uitgebreide toets aan de voorzijde.

Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd om de intensiteit van het contact te bepalen na contractering.

Steekproeven worden voortgezet, we zetten in op preventief toezicht.

Signaal gestuurd toezicht krijgt vorm voor kwaliteit door de GGD en voor rechtmatigheid door de sociale recherche

Eén keer per jaar is er openstelling en de mogelijkheid voor aanbieders om gecontracteerd te worden.

2.5 Sociale Teams

Sinds 2014 hebben Raster, MEE, de Kern, Solis en de gemeente Deventer op basis van een convenant en jaarlijkse opdrachten gewerkt aan de ontwikkeling van de sociale teams.

Doel van de sociale teams is het effectief compenseren van bewoners bij vragen binnen het Wmo domein van zelfredzaamheid en participatie.

Sinds 1 januari 2021 wordt volgens een nieuwe werkwijze gewerkt. Er is een heldere scheidslijn tussen toegang en preventie. Het doel blijft hetzelfde; het effectief compenseren van bewoners bij vragen binnen het Wmo domein van zelfredzaamheid en participatie. Acties van de teams zullen altijd gerelateerd zijn aan vraagstukken die betrekking hebben op de Wmo. Voor andere vraagstukken wordt toegeleid naar partners, vrijwilligers en de basis infrastructuur in de wijken.

De toegangsmedewerker is als regisseur en verbinder aanwezig in de buurt (naar Heerenveens model). Deze regisseur verbindt de diverse loketten binnen de gemeente, schaaft op naar maatwerk en schaaft weer af (naar de wijk) wanneer mogelijk.

De preventiemedewerkers zetten hun expertise van samenlevingsopbouw, maatschappelijk werk,

onafhankelijke cliëntondersteuning en wijkverpleging in voor de wijk op een bij de wijk passende wijze. De preventie partijen (Raster, Kern, MEE, Solis) zetten expertise in om algemene voorzieningen goed te laten draaien. Wij zien een individuele benadering door de preventie partijen alleen daar waar het nodig is om mensen te stimuleren naar algemene voorzieningen te gaan (achter de voordeur vandaan), binnen algemene voorzieningen mensen die wat extra steun / begeleiding nodig hebben te helpen of kort durend individueel wanneer in een oplossing snel kan worden voorzien.

Preventie heeft dus een collectieve aanpak of benadering. Toegang gaat om individuele

beschikkingen.

In deze nieuwe vorm is de rol van team toegang en preventie cruciaal. Aan hen de taak de transformatie uit te dragen en betrokkenen (zowel cliënten als aanbieders) steeds op het juiste spoor te zetten. Doel van de Wmo is steeds met preventief handelen de eigen kracht van bewoners en het sociaal netwerk stimuleren en versterken waardoor bewoners beter in staat zijn de regie op hun leven te houden en weer actief deel te nemen aan de maatschappij. Niet overnemen, maar stimuleren dat bewoners weer in hun kracht komen en zaken zelf of samendoen.

2.6 Algemene voorzieningen

Het college heeft de ambitie om de sociale infrastructuur in wijken en dorpen te versterken (Bestuursakkoord 2018 "Met lef en liefde voor Deventer"). Deze buurtvoorzieningen vormen de kracht van de stad en dorpen en vervullen een belangrijke rol voor onze inwoners. Ook uit onderzoek blijkt dat sociale samenhang in de buurt positieve invloed heeft op het gebied van veiligheid, gezondheid, economische situatie en leefbaarheid in de wijk. Het is een interessant gegeven dat sociale betrokkenheid in de buurt verband houdt met minder gebruik maken van hulp in de huishouding en minder frequent bezoeken van de dokter door ouderen. Het bevorderen van sociale samenhang kan op deze manier bijdragen aan het meer zelfstandig functioneren van bewoners en maakt dat mensen op eigen kracht gebruik kunnen maken van voorzieningen in de wijk. Investeren in algemene voorzieningen, de inzet van welzijnsactiviteiten en ondersteuning bij activiteiten dag licht worden zoveel mogelijk vormgeven in de algemene voorzieningen. Door de inzet van preventie medewerkers in de wijken wordt het mogelijk de voorzieningen en netwerken in de wijken waar nodig professioneel te ondersteunen. Deze ondersteuning zal per wijk en locatie verschillen, omdat in iedere wijk de draagkracht verschilt.

Naar een goede voorziening in de buurt

Op dit moment zien we dat zowel speeltuinverenigingen, buurthuizen, kulturhuizen als algemene voorzieningen in diverse dorpen en wijken aanwezig zijn en allemaal een belangrijke rol vervullen voor de sociale infrastructuur in de wijken. Deze voorzieningen en initiatieven dragen bij aan het versterken van de sociale infrastructuur in de wijken en dorpen. Tegelijkertijd zien we dat voorzieningen tegen grenzen oplopen. Zowel vanuit de transitie jeugd, werk als wmo zien we mogelijkheden om hier gezamenlijk in op te trekken. De buurtvoorziening van de toekomst is een netwerk van voorzieningen in de wijk/dorp die elkaar versterken op basis van een agenda van/voor en door de wijk/het dorp. De kernfunctie ligt bij ontmoeten en contact en het organiseren van activiteiten vanuit de behoefte van de wijk/het dorp, die zoveel mogelijk in samenwerking met (zorg)-organisaties wordt georganiseerd.

Deze ontwikkeling wordt nader uitgewerkt in het "Beleidskader "Naar een goede voorziening in de buurt". Deze sluit aan op de uitgangspunten zoals geschetst in dit Wmo beleidskader.

Ondertussen gaat de ontwikkeling van de huidige algemene voorzieningen volop door en ontstaan er nieuwe samenwerkingsverbanden. Zo is bijvoorbeeld Verbindingscentrum De Fontein samen gaan werken met Carinova aan het concept Buur&Zo en heeft Wijk voor Elkaar/Helios het initiatief Buurtgeluk opgestart. Een verdere samenwerking met Solis, Deventer Doet, Verbindingscentrum De Vijfhoek

Deze blijven we vanuit de beoogde transitie Wmo volgen en ondersteunen en gelijktijdig wordt gewerkt aan een breder beleidskader 'Naar een goede voorziening in de buurt'.

2.7 Onafhankelijke cliëntondersteuning

Artikel 1.1.1. van de Wmo 2015 definieert cliëntondersteuning als: "Onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen."

Voor inwoners van de gemeente Deventer zijn afspraken gemaakt met partijen voor de levering van professionele, onafhankelijke en laagdrempelige cliëntondersteuning. Deze partijen gaan uit van de eigen kracht van cliënten en dat van hun netwerk. Zij ondersteunen bij het bewandelen van de juiste weg om de juiste dienstverlening voor een cliënt vindbaar en beschikbaar te krijgen. Hiervoor moeten zij op de hoogte zijn van de mogelijkheden en voorzieningen in de buurt. Momenteel zijn hiervoor subsidieafspraken gemaakt met MEE en Vriendendiensten.

Alle doelgroepen worden door het sociale team (preventie en toegang) nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheden van cliëntondersteuning. Een cliënt mag, indien gewenst, meerdere cliëntondersteuners meenemen bij het gesprek met het toegangsteam. Bijvoorbeeld een professionele cliëntondersteuner en daarnaast een ondersteuner vanuit het eigen netwerk of een familielid.

Bewoners zijn in principe zelf verantwoordelijk voor het verzamelen van de juiste informatie om zijn vraag te beantwoorden. De gemeente faciliteert een eenvoudig toegankelijke (vooral digitale) informatievoorziening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Deze informatievoorziening wordt geregeld via een digitale sociale kaart DeventerWijzer, de gemeentelijke website en het gemeentenieuws. Het is de verantwoordelijkheid van de organisaties om voor de digitale sociale kaart de juiste gegevens aan te leveren.

De medewerkers sociaal team signaleren en verwijzen door naar maatwerkoplossingen of in de wijk aanwezige algemene voorzieningen. De maatschappelijke partners zijn ook zelf verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie en advies aan hun cliënten en het kennen van elkaar.

Specifiek voor de maatwerkvoorziening betekent dit uitgangspunt;

Aanbieders zijn verplicht zich te registreren voor de digitale sociale kaart

2.8 Ondersteuning mantelzorg

Definitie: mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door één of meerdere leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke ondersteuning overstijgt.

Mantelzorgers zijn zelf, voor zover zij daartoe in staat zijn, verantwoordelijk voor het ontwikkelen en in stand houden van hun netwerk en dit netwerk en/of mantelzorgondersteuning tijdig in te schakelen als zij overbelast dreigen te raken. Mantelzorgers die overbelast (dreigen te) raken moeten eenvoudig de weg naar de meest passende ondersteuning kunnen vinden om de zorg (en indien van toepassing het werk) goed vol te kunnen houden.

Het Steunpunt Mantelzorg en Vrijwillige Thuiszorg is de centrale plek in de stad waar mantelzorgers en vrijwilligers in de thuiszorg terecht kunnen met al hun vragen. Mantelzorgers worden ondersteund door o.a. het organiseren van de zorg en hulpverlening, het voorkomen van overbelasting door het

bieden van individuele ondersteuning, informatie verstrekken over de Deventer Doet Pas (voorheen de mantelzorgpas), het organiseren van themabijeenkomsten en trainingen aan mantelzorgers.

Aan zorgvrijwilligers wordt, indien wenselijk, collectieve of individuele ondersteuning geboden. Hierbij wordt samengewerkt met Deventer Doet (voorheen Vrijwilligerscentrale Deventer).

Samen met andere zorgorganisaties, sociale teams en vrijwilligersorganisaties wordt op wijkniveau samengewerkt aan het ondersteunen van mantelzorgers en zorgvrijwilligers.

In het derde kwartaal 2021 zal het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2017 – 2020 geactualiseerd zijn. Dit beleid is dan ondersteunend aan dit wmo beleidskader en zal betrekking hebben op zowel het vrijwilligersbeleid en mantelzorgondersteuning alswel informele zorg.

2.9 Vrijwilligers

Deventer Doet (voorheen de Vrijwilligerscentrale Deventer) faciliteert en ondersteunt organisaties die gebruik maken van de inzet van vrijwilligers en iedereen die vrijwilligerswerk zoekt. Alle initiatieven op het terrein van vrijwilligerswerk en informele zorg worden gebundeld bij Deventer Doet. De focus is met name gericht op 'sterke burgers' die vanuit hun kracht kunnen bijdragen aan de participatiesamenleving. Een groot deel van de inwoners van Deventer doet dat al d.m.v. vrijwillige inzet op allerlei terreinen. Deze vrijwilligers vinden we op allerlei posities in de samenleving. Deventer Doet zorgt voor meer verbinding en versterkt de raakvlakken die er zijn met andere geledingen in de stad, dorpen en wijken zoals ondernemers, Sociale teams, professionele zorg, welzijn en sport.

2.10 Geestelijke gezondheidszorg

Stichting Vriendendiensten is een onafhankelijke, cliëntgestuurde organisatie die zich inzet voor mensen met een psychische kwetsbaarheid uit onder andere de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte en Voorst. De drie huidige kerntaken van de stichting zijn:

- Maatjesactiviteiten (1-op-1 maatjes, groepsmaatjes en Vriendencafés)
- Onafhankelijke GGZ-cliëntondersteuning (informatie, advies, vraagverheldering, (algemene) ondersteuning, PGB-zaken);
- Zelfregiecentrum in Deventer en in Raalte (inloop, activiteiten, herstelcursussen, persoonlijke/maatschappelijke ontwikkeling en empowerment).

Met het ondersteunen, faciliteren en uitvoeren van verschillende soorten activiteiten willen ze bereiken dat de kwaliteit van leven van mensen met een psychische kwetsbaarheid verbetert. Door over de volle breedte in te zetten op zelfregie en persoonlijk- en maatschappelijk herstel worden processen van stagnatie doorbroken en kunnen mensen beter functioneren in de maatschappij. Door hun jarenlange praktijkervaring menen zij dat duurdere vormen van hulpverlening hierdoor (op termijn) minder vaak, minder intensief en soms helemaal niet meer nodig zijn.

Sinds 2019 zien ze dat er minder mensen worden doorgestuurd vanuit de sociale teams. Het is belangrijk om met de nieuwe teams de verbinding te blijven zoeken met vriendendiensten. Hier zal in 2021 actief op worden ingezet.

2.11 Samenwerking

In samenwerking met partners werken we aan een betere regionale afstemming over de wetten, heen, waarin we samen de verantwoordelijkheid nemen voor het verhogen van de vitaliteit van inwoners en daar waar nodig zorg op maat kunnen bieden voor de inwoners door het inrichten van een goed zorglandschap.

We werken in Deventer samen vanuit een netwerk van managers/uitvoerders in Samen Gezond in Deventer (SGiD) Samen Gezond in Deventer bestaat uit kernpartners (uitvoerders) uit de zorg, welzijn, onderwijs, sport, gemeente en zorgverzekeraar Eno. Het netwerk stimuleert en faciliteert initiatieven waarin mensen werken aan gezondheid.

Salland United, een krachtig regionaal bestuurlijk netwerk van organisaties in zorg en welzijn heeft gezamenlijk invulling gegeven aan een regiovisie. Dit netwerk is voor een groot deel verantwoordelijk voor de regionale samenwerking die onmisbaar is. De bestuurders, zorgaanbieders en financiers in

dit samenwerkingsverband zitten structureel met elkaar aan tafel om de dilemma's in de zorg aan te pakken. Door het slim verbinden van de bestuurlijke wensen en de waardevolle initiatieven die vanuit de partners in de stad ontstaan, kan er meer regionale samenhang worden verkregen. De vijf ambities, inclusief een korte toelichting, die in dit verband opgepakt worden zijn:

1. Preventie

We zetten in op meer zelfregie, sociale cohesie en meer aandacht voor de organisatiekracht in dorpen en wijken.

2. Ouderen

We zetten in op meer participatie en minder eenzaamheid door aan te sluiten bij de leefwereld van ouderen en beter te luisteren naar de behoeften van ouderen. Langer zelfstandig wonen; wonen op maat, blijven we stimuleren.

3. Zorgprofessionals

We creëren meer instroom van zorgpersoneel en zetten ons in voor behoud, langdurige inzet en carrièremogelijkheden voor zorgprofessionals.

4. Juiste zorg op de juiste plek

We organiseren meer verbinding tussen eerstelijns zorg en sociaal domein met aandacht voor specifieke groepen met hoog zorggebruik.

5. Technologie

We zetten in op meer e-health om eigen regie en zelfstandigheid van ouderen te ondersteunen en om de capaciteit van zorgprofessionals optimaal in te zetten.

De genoemde netwerken staan in directe verbinding en werken samen met andere netwerken, bijvoorbeeld met het Platform Informele Zorg, Platform Wonen, Welzijn, Zorg en de Sallandse Dialoog.

De benoemde ambities en de (verdere) uitwerking hiervan sluiten goed aan bij de ambities die Deventer heeft voor het sociaal domein en door dit gezamenlijke plan worden samenwerkingsrelaties versterkt.

Voorbeelden van projecten die door zowel de gemeente Deventer als Eno financieel worden ondersteund:

Beweegmakelaar

Het Deventer Ziekenhuis, Sportbedrijf Deventer, de gemeente Deventer, provincie Overijssel, Eno Salland Zorgverzekeringen en de Huisartsen Corporatie Deventer en Omstreken (HCDO) zetten drie Beweegmakelaars in. Zij helpen mensen ((ex-)patiënten) op weg naar meer bewegen.

BAS en DOET

Beweegprogramma's voor thuiswonende ouderen met geheugenproblemen. Partners: [Solis](#), VV Helios, Eno en gemeente.